

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Lekovni račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Brez vojne napovedi je Nemčija napadla Nizozemsko, Belgijo in Luksemburško

Napadene države so Anglijo in Francijo poklicale na pomoč

V petek ob 3 zjutraj so nemške čete brez vojne napovedi napadle nizozemsko, belgijsko in luksemburško mejo. Istočasno so nemška letala priletela nad ozemlja Belgije, Luksemburga in Nizozemske in bombardirala letališča in železniška križišča.

Nemška vlada je v noči od četrтка na petek na isti način, kot pred enim mesecem Danski in Norveški, sporočila nizozemski in belgijski vladi, da bodo njene oborožene sile vkorakale v ta ozemlja, ker da je nemška vlada prepričana, da hočeta Anglija in Francija vkorakati v Belgijo in na Nizozemsko, da napadeta nemško Porurje in da mora torej v samoobrambi vzeti pod varstvo obe deželi.

Belgijska in nizozemska vlada sta na nočnih sejah sklenili, da se bosta nemškemu vpadu uprli. Odredili sta splošno mobilizacijo in sta sporočili angleški in francoski vladi, da sta bili napadeni in da prosita za pomoč. Angleška in francoska vlada sta pomoč takoj obljubili in takoj prešli k dejanjem.

V petek dopoldne so bili nad Nizozemsko, Belgijo in Francijo številni boji v zraku. Na nizozemsko-nemški in belgijsko-nemški meji so se razvile prve borbe. Francoska armada je dobila povelje, da vkoraka v Belgijo na pomoč belgijski armadi.

Nizozemska kraljica in belgijski kralj sta izdala proglase, v katerih pozivata svoje narode na borbo za svobodo. Nemški kancler in voditelj Hitler je objavil proglas na nemško vojsko, v katerem jo poziva, naj se bori za to, da bo Nemčija zavarovana za bodočih 1000 let.

Odmev nemškega vpada na Nizozemsko in v Belgijo po vseh nevtralnih državah je silen. Povsod prevladuje vtis, da se je sedaj začela prava vojna in da je prišla ura, ko se bodo merile milijonske sile obeh vojskujočih se taborov v borbi, o kateri so eni in drugi prepričani, da bo odločila o bodočnosti Evrope.

Besedilo nemškega ultimata nizozemski in belgijski vladi

Berlin, 10. maja. AA. DNB: Spomenica, ki je bila poneti od četrтка na petek poslana belgijski in nizozemski vladi, se glasi:

Nemška vlada že davno ve, kaj je glavni cilj ofenzive angleške in francoske vojne politike. Ta cilj je razširitev vojne na druge države in zloraba ljudstva teh držav, ki naj bi služili Angliji in Franciji kot pomoč in najemniki. Zadnji poizkus, izvršen v tej smeri, je bil načrt, da se s pomočjo Norveške zasede Skandinavija, da bi se s tem napravilo novo bojišče proti Nemčiji. Ta namen je bil onemogočen zaradi hitre intervencije Nemčije v zadnji uri. Nemčija je vse to objavila z dokumentiranimi dokazi v »Beli knjigi«. Komaj je propadel angleško-francoski nastop v Skandinaviji, že sta Francija in Anglija nadaljevali svojo politiko razširitev vojne v drugi smeri. Tako je angleški predsednik vlade v času, ko je še trajal hitri umik angleških čet iz Norveške, izjavil, da je Anglija sedaj zaradi spremenjenega stanja v Skandinaviji v položaju, da prenese težišče svojih pomorskih sil na Sredozemskem morju in da so angleške in francoske sile že na poti v Aleksandrijo. Sedaj je Sredozemsko morje postalo predmet angleško-francoske vojne propagande. Sto propagando naj bi se na eni strani prikril pretrpeli poraz v Skandinaviji ter velika izguba ugleda pred lastnim in tujim svetom, na drugi strani pa naj bi se ustvarilo mnenje, da je za novo bo-

jishe proti Nemčiji izbran Balkan. V stvari pa so te trditve angleško-francoske propagande služile popolnoma drugim ciljem. To je bil samo manever velikega obsega, ki naj odvrne pozornost Nemčije s stvarne smeri angleško-francoskega nameravanega napada.

Kakor je nemški vladi že davno znano, sta Anglija in Francija skrbno pripravljali napad na Nemčijo na zahodu. Ta napad naj bi bil usmerjen proti Porurju čez belgijsko in nizozemsko ozemlje. Nemčija je spoštovala nedotakljivost Belgije in Nizozemske pod pogojem, ki je sam po sebi razumljiv, da bosta ti državi v primeru vojne med Nemčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani ohranili najpopolnejšo nevtralnost. Belgija in Nizozemska nista izpolnili tega pogoja. Brigadi sta se sicer navidezno, da na zunan ohranila svojo nevtralnost, v stvari pa sta li dve državi popolnoma enostransko favorizirali vojne nasprotnike Nemčije ter delali tako, da je koristilo njihovim namenom. Na osnovi podatkov, s katerimi Nemčija razpolaga, posebno pa na osnovi poročila notranjega ministrstva z dne 22. marca 1940 in poročila vrhovnega poveljništva državne obrambe sile z dne 4. maja 1940 ugotavlja nemška vlada sledeče:

1. Že od začetka vojne pišeta belgijski in nizozemski tisk v sovražnem duhu o Nemčiji ter v tem prekašata celo angleške in francoske liste. Navzlic stalnim korakom nemške vlade se to zadržanje ni spremenilo niti do današnjega dne. Razen tega so vodeče osebnosti javnega življenja v Belgiji in na Nizozemskem v toku zadnjih mesecev vedno jasneje in v odkriteje izražale svoje prepričanje, da se morata Belgija in Nizozemska postaviti na stran Anglije in Francije. Ta tendenca se je naglašala v številnih pojavih političnega in gospodarskega življenja Belgije in Nizozemske.

2. V sodelovanju z gotovimi angleškimi uradnimi krogi je Nizozemska dovolila zlorabljati njeno nevtralnost za cilje angleške tajne obveščevalne službe, ki je šla za tem, da se zaneti revolucija v Nemčiji. »Intelligence Service« je v ta namen ustvaril organizacijo, ki je uživala podporo nizozemskih in belgijskih uradnih oseb in ustanov in to do najvišjih krogov uradniške hierarhije in glavnega generalnega štaba. Ta organizacija je imela namen odstraniti celo vodjo Nemčije in nemško vlado, pri čemer ni izbirala sredstev, ter pripeljati na oblast v Nemčiji vlado, ki bi bila pripravljena razbiti enotnost Nemčije in ustvariti slabotno federativno nemško državo.

3. Še več povedo v tem oziru ukrepi, ki sta jih belgijska in nizozemska vlada izvedli na vojaškem polju. Ti ukrepi dajejo neizpodbiten dokaz o pravih namenih belgijske in nizozemske politike. Ti nameni so v jasnem nasprotju z izjavami belgijske in nizozemske vlade, češ da sta odločeni z vseni sredstvi in napram vsem stranem enako preprečiti poizkus, ki bi šel za tem, da se uporabi

Belgijski kralj Leopold

belgijsko in nizozemsko ozemlje kot oporišče za vojne operacije na kopnem, na morju in v zraku.

4. Belgijska vlada je n. pr. utrdila svojo zbornico meji napram Nemčiji, medtem ko ni zgradila nobenih utrdb na svoji meji napram Franciji. Sicer je na odločne korake nemške vlade belgijska vlada redno odgovarjala z obljubami, da bo napravila konec temu stanju, ki je bilo uperjeno enostransko edino proti Nemčiji, toda stvarno teh obljub ni nikoli izpolnila. Nasprotno je belgijska vlada do zadnjih dni z nezmanjšano silo delala na nadaljnji izgradnji svojih utrdb, uperjenih proti Nemčiji, medtem ko so zapadne meje Belgije proti nemškimi vojnimi nasprotnikom ostale še naprej odprte.

5. Istotako predstavlja nizozemsko primorje v vsakem oziru nezaščiten pokrajino, popolnoma pristopno angleškim letalskim silam. Nemška vlada je nizozemski vladi stalno sporočala dokaze o kršitvah nizozemske nevtralnosti po angleških letalih. Od začetka vojne so prihajali angleški letalci skoraj vsak dan čez nizozemsko ozemlje nad Nemčijo. Doslej je nesporno ugotovljenih 127 takih primerov, ki so bili vsi sporočeni nizozemski vladi. Stvarno pa je število teh primerov še veliko večje. Dejstvo je, da nizozemska vlada ni podvela nobenih korakov, da bi preprečila ta pojav, ki nesporno dokazuje, da je angleško vojno letalstvo izkoriščalo nizozemsko ozemlje za svoje operacije proti Nemčiji z znanjem in dovoljenjem nizozemske vlade.

6. Še jasnejši dokaz za stvarno stališče Belgije in Nizozemske pa je treba gledati v tem, da so vse mobilizirane belgijske in nizozemske sile zbrane proti Nemčiji. Medtem ko sta Belgija in Nizozem-

Ljubljana, 10. maja.

Napad Nemčije na Nizozemsko, Belgijo in Luksemburško bo po vsej verjetnosti sprožil ono krvavo dramo na zapadu, pred katero so trepetali vsi civilizirani narodi. Nemčija je s tem napadom na tri nevtralne države izigrala odločilno karto sedanje vojne. Najprej si je z uničenjem Poljske nemško vrhovno vojaško vodstvo zavarovalo hrbet. Z zasedbo Danske in Norveške si je Nemčija zavarovala svoje desno krilo pred slehernim presenečenjem. Levo krilo pa ji skrbno čuva Italija. Po tem takim je nemško vojaško poveljstvo smatralo, da je prišel odločilni trenutek za frontalni napad proti zaveznikom in sicer skozi nevtralno ozemlje. Ta napad naj Nemcem omogoči: 1. Da dosežejo kanal s čimer se približajo Angliji na razdaljo manj ko 100 km. 2. Da dobe močnost, Anglijo učinkovito blokirati, možnost množičnih letalskih napadov nad Anglijo in morda celo izkrcanje nemške armade na Angleškem. 3. Zaradi te nevarnosti naj bi Angleži tudi ne mogli več pošiljati čet na glavno francosko bojišče, ampak bi morali držati veliko vojsko doma, kar bi Nemčiji omogočilo da posamič po svoji lastni iniciativi obračuna z vsakim zaveznikom posebej. 4. Posest Belgije bi naj nemškimi letalskimi silam omogočilo, da preprečijo vsak dovoz angleških čet in materiala na Francosko; posest belgijskih in nizozemskih luk pa bi nemškim podmornicam omogočila pomorsko blokado Anglije.

Pri tem svojem orjaškem načrtu Nemci prvenstveno računajo na premoč svojega letalstva, o katerem sodijo, da jim bo prineslo odločilno zmago, če preden se bodo zavezniki primerno oborožili. Z letali mislijo, da bodo mogli preprečiti belgijsko in nizozemsko koncentracijo čet na meji in elasti dovoz francoskih čet na belgijsko bojišče. V par dneh bomo videli, če se jim bo ta načrt posrečil.

Jasno je pa iz vsega, da Nemčija ne želi dolge vojne, ampak da z vsemi sredstvi in skrajnim naporom išče in sili k hitri odločitvi. Po nemških načrtih naj bi že letošnje poletje prineslo zmago nad zavezniki in na to nemški mir. Iz dogodkov, ki so neposredno sledili nemškemu vpadu v Belgijo in Nizozemsko pa tudi sledi, da je zavezniška informativna služba zvedela za nemške načrte že pred nekaj dnevi. Le tako moremo razumeti, da je Holandija pred tremi dnevi nenadno mobilizirala, Belgija pa je itak bila v pripravljenosti. Ta okoliščina utegne zelo odločilno vplivati na potek nemške »bliskovite vojne«, oziroma »bliskovitega« napada na nevtralno Belgijo in Nizozemsko.

ska v začetku septembra 1939 zbirali čete enakomerno po vseh mejah, medtem ko je ostala pozneje meja napram Franciji popolnoma nezaščitenena ter so se belgijske in nizozemske sile zbirale na vzhodni meji proti Nemčiji.

7. To zbiranje belgijskih in nizozemskih čet na nemški meji je bilo izvedeno v času, ko se je zdelo, da je nevtralnost Belgije in Nizozemske vedno bolj ogrožena zaradi zadržanja Anglije in Francije ter zbiranja angleških in francoskih ofenzivnih čet na njihovi meji. V času torej, ko sta imeli Belgija in Nizozemska še preveč razlogov ojačati svojo varnost na zapadni strani, sta nasprotno umaknili od tam svoje čete ter jih vrgli na zapadno mejo, kjer sploh ni bilo nemških čet. Šele tedaj je Nemčija podvela odgovarjajoče protiukrepe ter je s svoje strani pripeljala čete na holandsko in belgijsko mejo. Generalna štaba Belgije in Nizozemske sta s svojimi ukrepi, ki so v očitnem nasprotju z vsemi vojnimi pravili, odkrila svoje prave namene. Njihovo postopanje se lahko popolnoma razume, če se ve, da so bili ti ukrepi izvršeni po predhodnem sporazumu z angleškimi in francoskimi generalnim štabom, ki bel-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro in lepo vreme. Verjetne so krajevne nevihte s kratkimi nalivi.

Zagrebska vremenska napoved: Nespremenljivo vreme.

Nizozemska kraljica Viljemina s svojo materjo in prestolonaslednico

(Nadaljevanje z 2. strani)

skih uniformah. Največ vojakov se je s padali izkrcalo v Dordrehtu.

Angleški letalski ataše v Haagu komaj ušel smrti

London, 10. maja. Reuter. Službeno poročajo, da je bil angleški letalski ataše skoraj ubit od bombe, ki jo je davi neko nemško letalo vrglo v bližino zunanjega ministrstva v Haagu.

Nemčija pravi, da ni bombardirala odprtih mest

Berlin, 10. maja. AA. DNB. Havas je objavil vest, da so nemška letala bombardirala bolnišnico v Andersu in jo porušila. Ta vest je popolnoma izmišljena. Vodja rajha in vrhovni poveljnik nemške vojske je najstrožje odredil, da se ne napadajo ne bombardirajo, kakor tudi, da se ne napadajo nevojaki objekti, zlasti pa ne tisti objekti, ki imajo znake Rdečega križa.

Anglija zasedla Islandijo

London, 10. maja. AA. Havas: Angleške čete so se izkrcale na Islandiji, da bi zaščitile otok pred nemško invazijo. V zvezi z izkrcavanjem angleških čet na Islandiji sporoča zunanje ministrstvo:

Po zasedbi Danske je bilo potrebno računati z možnostjo nenadnega izkrcavanja nemških čet na Islandiji. Javno je, da slaba Islandija ne bi mogla odbiti tega napada ter bi otok padel popolnoma v roke Nemcev. Zaradi tega je vlada Njegovca Velikanstva sklenila preprečiti to možnost ter je izkrcala na Islandiji angleške čete. Ta operacija je bila davi izvršena. Angleška vlada je dala izrecne garancije islandski vladi, da so bile čete izkrcane samo zato, da varujejo državo pred nem-

sko invazijo in da se bodo angleške čete umaknile po končanih sovražnostih. Vlada Njegovca Velikanstva je sporočila islandski vladi, da ne bo niti najmanj vplivala na obstojčo upravo otoka in da je pripravljena pogajati se z islandsko vlado o sklenitvi trgovinskega sporazuma.

Edina obrambna moč, s katero razpolagajo islandske oblasti je policijska četa 70 mož. Nemčija pa je že pred vojno pošiljala na Islandijo številne ekspedicije, za katere so trdili, da so znanstvene, ali pa da pripravljajo otvoritev letalskih prog. Ko se je začela vojna, je bilo na Islandiji precej več Nemcev kot je to potrebno za trgovinske posle. Potem ko so se začele sovražnosti, se je to število še zvišalo, ker so se tu izkrcavale posadke raznih ladij, ki so se potopile.

Anglija in Francija ne bosta bombardirali odprtih mest

London, 10. maja. AA. Reuter. Britansko zunanje ministrstvo je objavilo sledeče poročilo: Vlada britanskega Velikanstva je septembra lani odgovorila na apel Roosevelta in podala jamstva, da britan. letalstvo ne bo bombardiralo civilnega prebivalstva in da bo omejilo svojo letalsko delovanje zgolj na vojaške objekte. Sedaj pa mora javno naznaniti, da si pridržuje pravico storiti dejanja, ki jih bo smatrala za primerna v primeru, če bi sovražni bombniki bombardirali civilno prebivalstvo, pa naj si bo to v državah zedinjenega kraljestva ali v Franciji ali pa v državah, ki podpirajo Veliko Britanijo.

Pariz, 10. maja. Francoska vlada je na poziv ameriške vlade, naj letala ne bombardirajo odprtih mest, odgovorila, da je dala povelje svoji letalski armadi, naj se pri bombardiranju omeji izključno na vojaške naprave. Toda francoska vlada želi javno povedati, da si pridržuje vse pravice, da na primeren način odgovori, ako bi se pripetilo, da bi bila odprta mesta v Franciji, v Angliji ali kateri koli zavezniški državi od sovražniških letal bombardirana.

Luksemburška vlada zbežala

Berlin, 10. maja. AA. DNB: Spomenica nemške vlade luksemburški vladi: Nemška vlada je bila zaupno obveščena, da sta Anglija in Francija v svoji politiki za razširitev vojne sklenili v najkrajšem času napasti Nemčijo skozi Belgijo in Nizozemsko. Belgija in Nizozemsko, ki sta prekršili svojo nevtralnost in že davno stojita na strani nasprotnikov Nemčije, ne samo, da ne bi preprečili tega napada, temveč bi ga celo podprli. Dejstva, ki to dokazujejo, so natančno navedena v spomenici, ki je bila izročena belgijski in nizozemski vladi in ki je v prepisu priložena. Da bi odbile bližajoči se napad, so nemške čete dobile zdaj ukaz, naj z vsemi svojimi silami zaščitijo nevtralnost teh držav. Ofenziva, ki sta jo sklenili vzporedno Francija in Anglija v sporazumu z Belgijo in Nizozemsko, bi obsegala tudi luksemburško ozemlje. Zaradi tega je nemška vlada prisiljena raztegniti svoje operacije, ki jih je začela za obrambo pred tem napadom, tudi na luksemburško ozemlje. Vladi velike vojvodine je znano, da je nemška vlada pripravljena spoštovati nevtralnost in nedotakljivost Luksemburga pod pogojem, da tudi sosednje države enako store. Pogajanja, ki so se vodila za določitev teh pogojev med ime-

novanimi državami in za katere se je zdelo leta 1939, da bodo sklenjena s sporazumom, so bila tedaj od strani Francije prekinjena. To prekinitev od francoske strani je mogoče pojasniti z vojaškimi sklepi, ki jih je Francija sklenila z drugimi nasprotniki Nemčije. Te prekinitve pogajanj ni treba nadalje pojasnjevati. Nemška vlada pričakuje, da bo vlada velike vojvodine upoštevala položaj, ki je nastal po krivdi sovražnikov Nemčije in bo storila ukrepe, da luksemburško prebivalstvo ne bo delalo nobenih težav nemški akciji. Nemška vlada zagotavlja s svoje strani vlado Luksemburga, da Nemčija nima namena s svojimi ukrepi niti sedaj niti v bodoče okrniti zemeljsko nedotakljivost in politično neodvisnost Luksemburga.

Washington, 10. maja. AA. Reuter: Ameriški veleposlanik v Bruslju je sporočil svoji vladi, da je luksemburška vlada zapustila državo, kjer je ostal edino minister za zunanje zadeve.

LUKSEMBURG: PRVE BOMBE

Pariz, 10. maja. AA. Reuter: Nemška letala so z zažigalnimi bombami porušila železniško postajo v Jemelu, na meji med Belgijo in Luksemburgom.

Vojni svet v Londonu**Chamberlain odstopil Churchill naslednik**

London, 10. maja. t. Reuter. Po daljših posvetovanjih je ministrski predsednik Chamberlain sklenil, da odstopi. Novo vlado bo sestavljali dosednji mornariški minister, prvi lord admiraltete, Winston Churchill. Chamberlain bo po radiu razložil razloge spremembe v vladi. Lista novih ministrov bo objavljena še zvečer.

London, 10. maja. c. V Bornemusu je bil setanek izvršilnega odbora delavske stranke, na katerem se je razpravljalo, ali naj delavska stranka stopi v vlado ali ne. Izvršilni odbor je sklenil, da delavska stranka stopi v vojno ter se zaradi tega major Attlee in Gren Wood takoj odšla v London, da sporočita ta sklep delavske stranke.

»Končno se je le začelo«

London, 10. maja. AA. Reuter. Ob osmih se je sestavil novi kabinet. Vsi člani so prisostvovali seji, ki je trajala 35 minut. Vrhovni poveljnik mornarice Dudley Pound je izjavil prej, preden je vstopil v predsedstvo vlade:

Končno se je le začelo.

Na seji je glavni poveljnik britanske vojske general Ironside le nekaj časa sodeloval, nato pa je odšel v vojno ministrstvo. Ko je Churchill zastopil vojno ministrstvo, je častnikarjem izjavil: Mislim da veste, da se je preteklo noč mnogokaj zgodilo, in prav tako tudi danes.

V angleških uradnih krogih potrjujejo, da je angleška vlada dobila od belgijske in holandske vlade poziv, naj pomaga. Obe vladi sta bili obveščeni, da bo Anglija nudila Belgiji in Holandiji vso svojo pomoč.

„Nemčija se je odločila za boj na življenje in smrt“

Francoska armada je že vkorakala v Belgijo na pomoč

Reynaudov govor

Pariz, 10. maja. c. (Havas.) Nocoj ob 19.30 je po vseh francoskih radijskih postajah govoril predsednik vlade Reynaud. V svojem govoru je izjavil med drugim:

Tri svobodne države: Belgija, Nizozemska in Luksemburška so bile danes zjutraj napadene. Mi smo takoj poslali svoje čete napadenim zaveznikom na pomoč. Naši borci za svobodo so odšli čez mejo. Zopet se bodo borili na legendarnih bojiščih v Flandriji in pred seboj bodo imeli našega stoletnega sovražnika.

Po vsem svetu bodo vsi svobodni možje in žene enako obsojali ta zločin, ki se je izvršil s takim napadom.

Nemčija nas hoče streti. Najprej je računala na komunistično izdajstvo v notranjosti Francije, nato je zopet pričakovala, da nas bo ločila od Anglije.

Sedaj pa je Nemčija odločila svojo masko in naša francoska armada gre na nova bojišča proti njej. Sovražnik je zmerom isti. Najboljši naši vojniki gredo tvegati svoje življenje, vsa Francija pa je danes edina in misli samo nanje.

V Franciji vsenarodna vlada
Pariz, 10. maja. c. (Havas.) Zaradi izrednih dogodkov je bila danes preimenovala vlada tako, da se je dosedanja Reynaudova vlada spremenila v koncentracijsko vlado. V vlado sta vstopili še dve desničarski stranki, ki dosedaj nista bili v vladi.

Vstopila sta v vlado Louis Marin, predsednik republikanske zveze in Ybarnegaray, zastopnik

la Rocquove stranke. Oba sta imenovana za ministra brez listnice in sta obenem člana vojnega kabineta.

Vsi državni podtajniki pa so odstopili, da se poenostavi vse vladno delo. Samo štirje državni podtajniki so še ostali v vladi, in sicer Dautry, Many, Fevrier in Schumann.

Francoska armada v Belgiji

Bruselj, 10. maja. Iz merodajnega vira poročajo, da je francoska armada že prekorčila belgijsko mejo, da pride na pomoč belgijski armadi.

Pariz, 10. maja. b. Od polnoči dalje je bila vsa francoska vojska v alarmnem stanju. Francoske letalske sile so pripravljene in po večini krožijo v zraku, da povsod sprejmejo borbo, kjer bi se pojavila sovražna letala. Jutranji napad nemških letal na letališču v severni Franciji so Francozi z lahkoto odbili, čeprav je bil ta napad precejšnje iznenadenje. Po teh napadih je prišlo do cele vrste letalskih borb, v katerih je bilo sestreženih nekaj desetih nemških letal. Uradni podatki glede letalskih borb bodo objavljeni naknadno. Francoske čete, ki so pretežno motorizirane in blndirane, so prodirle že globoko v belgijsko področje in gredo nasproti nemškim vojnim silam. Do opoldne francoske vojaške sile še niso trčile na sovražnika. Tu še ni znano, kakšne cilje imajo nemške kolone, ki so bile prve vržene v borbo. Ni izključeno, da bodo nemške čete skušale prodrati čim globlje v Nizozemsko in Belgijo in po možnosti zasesti nekaj luk, da se približajo kanažu, od koder bodo z vso silo napadale angleška pomorska oporišča. Nekateri pa celo mislijo, da nameravajo Nemci obiti Maginotovo črto ter se udariti s Francozi na manj utrjenem področju. Vse pričakuje, da se bo razvila ena izmed največjih bitk v zgodovini sveta med zavezniki in Nemčijo.

Letalski napadi na francoska mesta

London, 10. maja. AA. (Reuter.) Letalsko ministrstvo sporoča: Zgodaj zjutraj so sovražna letala brez uspeha poskušala napasti več letališč v Franciji, na katerih se nahajajo enote britanskega letalstva. Britanska bojna letala so stopila takoj v borbo in so po dosedanjih podatkih zbila pet sovražnih letal.

Nemško letalstvo je bombardiralo več odprtih mest, med katerimi so tudi Lyon, Colmar, Lille in Pontoise. Dve osebi sta bili ubiti in dve ranjeni v Nancyju. V okolici Lilla sta bili razrušeni dve hiši in sta bila ubita dva vojaka.

Pariz, 10. maja. AA. (Reuter.) Pri Lyonu je bil ob 4.25 dan alarmni znak. Bombardirano je bilo lyonsko letališče. Ena sovražna letala je bilo zbito.

Vlada je v tej zvezi objavila sledeči oklic:

Angleška in francoska vlada sta takoj izdali potrebne ukrepe, da bi priskočili na pomoč Holandiji in Belgiji z vsemi silami, s katerimi razpolagata. Istočasno je treba priznati, da je Nemčija ponovno dosegla prednost v vojaškem pogledu, ker je prevzela pobudo in napadla nevtralne države. Toda zavezniki so takoj storili potrebne ukrepe, da bodo z največjo brziho preprečili vsako morebitnost.

London, 10. maja. Reuter. Uradno potrjujejo, da so nemška letala pri Chilhamu blizu Canterburyja davi vrgla štiri zažigalne bombe.

Kako presoajo položaj v Londonu

London, 10. maja. b. Britansko ministrstvo za informacije poroča, da se je končno le pokazalo kot točno mišljenje onih, med katerimi je bil tudi mornariški minister Winston Churchill, da je bila vojna na Norveškem le epizoda, ki naj bi Nemčiji služila za to, da bi zavezniki poslali tja čimveč svojih čet in tako oslabil glavno bojišče, ki ga je sedaj podprla Nemčija proti Nizozemski, Belgiji in Luksemburgu. Nemci so izvedli operacije po načrtu generala Franca Eppa, ki je eden izmed najstarejših prijateljev nemškega državnega kancelarja Hitlerja. Slični načrt je imel general Epp že leta 1914.

Nemške čete so prekorčile davi ob 3 meje Nizozemske, Belgije in Luksemburga. S silovito naglico so nemška letala napadla vsa važnejša letališča v omenjenih treh državah, pa tudi v severni Franciji. Napadene države pa so že slutile, da Nemčija nekaj pripravlja, kar se vidi iz tega, da je belgijska vlada zasedala snoči od polnoči dalje, torej nekaj ur pred nemškim vpadom v Belgijo, Luksemburg in Nizozemsko.

Popoldanski listi prinašajo poročila z najnovejšega bojišča, ki bo brez dvoma postalo glavno bojišče sedanje svetovne vojne, in se vprašujejo, če je morda nemško vrhovno poveljstvo dobilo korajžo zaradi uspehov, ki jih je zabeležilo nemško letalstvo na Norveškem. Londonski tisk se strinja v tem, da so imeli Nemci nekaj letalskih uspehov na Norveškem, toda ta premoč nemškega letalstva je prišla do izraza samo na postranskem bojišču, kot je Norveška.

Nocojšnja »Evening Standard« piše, da se je Nemčija odločila na ta zadnji korak proti trem majhnim državam zato, da čimprej doseže konec vojne, ker se dobro zaveda, da ni sposobna voditi daljšo vojno zaradi pomanjkanja sirovin. »Evening Standard« piše, da ima Nemčija upanje, da bo s pomočjo svojega letalstva sebi zagotovila naglo zmago in da tako zagotovi bodočnost nemškemu narodu.

Po poročilih, ki so prispela doslej v London, so nemške čete zaveze v glavnem položaju, ki se nahajajo izpred utrjene belgijske črte. Nizozemska je že davi avtomatično odprla »se nasipe in poplavlila znaten del severnovzhodnega področja. Očitvidi pripovedujejo, da nemške čete razpolagajo s posebnimi tanki, da bi čimprej dosegli velike uspehe. Zato je je Nemčija tudi izbrala to pot.

Vsi londonski listi so izšli danes opoldne v posebnih izdajah, se strinjajo v tem, da je Nemčija s prodorom v Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg izvršila značilen korak v tej smeri, da se vojne operacije čimprej zaključijo. Nekateri listi naglašajo tudi možnost, da se bo sedaj vojna razširila še izven evropskega kontinenta. Tu zlasti mislijo nizozemska posestva v Aziji. Listi trdijo, da je značilno tudi dejstvo, da so nemška letala pričela bombardirati tudi francoska mesta, ki ležijo na severu Francije. Če ta novica ustreza resnici, potem je stopila sedanja vojna v končno fazo ter ne bo dolgo trajala, kajti totalitarne vojne nobena država ne bo mogla dolgo vzdržati. Vsekakor je mnogo znakov, da se vojna bliža koncu, čeprav je še mnogo negotovosti, s katerimi je treba računati.

Nemška poročila

Berlin, 10. maja. t. Nemško vojno poročilo se glasi:

Nemške čete so prekorčile belgijsko, nizozemsko in luksemburško mejo ob 5.30 zjutraj. Sovražni odpor je bil povsod zlomljen z vso odločnostjo. Letalstvo je sodelovalo pri teh bojih. Pri Terschillingu je nemška podmornica uničila angleško podmornico, v Severnem morju pa je naš torpedni čoln potopil angleški rušilec.

Nemško vrhovno poveljstvo objavlja: Glede na to, da je bilo vsak čas pričakovati, da bo sovražnik razširil vojno na belgijsko in nizozemsko ozemlje in s tem ogrožal nemško Porurje, je zapadna nemška vojska dne 10. maja ob zori prešla v napad preko nemške zapadne meje na široki fronti. Hkratu so letalske sile z velikim uspehom napadle sovražna letalska oporišča ter z močnimi oddelki podprla tudi vojsko v borbah na terenu.

Vodja in vrhovni poveljnik Hitler se je podal na fronto, da bi vodil celokupne operacije vojske. Vrhovno poveljstvo objavlja, da je do preklica zaprta luksemburška, belgijska in nizozemska meja za ves civilni promet.

Belgrad, 11. maja. m. Gradbeni minister dr. Krek je odobril licitacijo za steklarsko delo na novem zavodu za strojništvo univerze kralja Aleksandra v Ljubljani. Delo je dobil, kot najnižji ponudnik, Strupi Fr. iz Celja za vsoto 271.409.19.

Vojna v Belgiji

Jate nemških letal nad belgijskim ozemljem

Belgijski držijo nemške čete na utrjeni črti

Bruselj, 10. maja. AA. Havas: Kralj Leopold je prispel v glavni generalni štab. Izve se, da so bili aretirani vsi Nemci v Bruslju.

Bruselj, 10. maja. Uradno poročilo generalnega štaba pravi, da nemške čete srdito napadajo Delfzijl. Kraj je še vedno v naših rokah. Pri Venlou je bil uničen oklopni vlak, ki se je nahajal na mostu, ko je ta zletel v zrak. Nemške čete so se spustile s padali v Nivelu, 30 km južno od Bruslja, in v St. Trondu, 55 km vzhodno od Bruslja.

Bruselj, 10. maja. AA. Havas: Belgijska vlada zaseda vso noč. Seja vlade se je začela ob eni ponoči. Po posvetovanjih s člani vlade sta Pierlot in Spaak odšla v dvor.

Ob šestih so prispale vesti, da so nemška letala metala bombe na letališče pri Bruslju. Na nemško-belgijski meji streljajo s topovi.

Bruselski listi so danes še izšli v velikih posebnih izdajah, kjer opozarjajo ljudi na to, da se nemški vojaki v belgijskih uniformah spuščajo s padali na belgijsko ozemlje v odzadu za belgijskimi četami. Vsi naj bodo posebno pozorni na ta način napadov za hrbtnom.

»Le Soir« piše, da se je tokrat zgodilo, da je Nemčija v 25 letih že drugič prekršila belgijsko nevtralnost in napadla Belgijo. Sedaj je obenem bila napadena tudi Nizozemska, isto usodo z obema državama pa mora deliti tudi mala Luksemburška. Vse navedbe nemških spomenic in govorov so lažnjive. Zaveznike čete so že v Belgiji. Ves narod je strnjen okoli kralja z vzklikom: »Zivela Belgija, zivel kralj!«

Belga: Ze zjutraj so belgijske čete ustavile nemško vojsko pred obrambno črto, ki si jo je Belgija zgradila v zadnjih letih. Obramba za to črto je uspešna in nikjer nemške čete niso mogle skozi to črto.

Večino nemških vojakov, ki so se spustili na tla s padali, so Belgijci ujeli. Francoska in angleška vojska sta že na več mestih vkorakali v Belgijo in hite na svoje postojanke proti vzhodu.

Letalski napadi

Bruselj, 10. maja. AA. Reuter: Davi ob 4.30 je veliko število nemških letal letelo nad okolico Anversa. Protiletalsko topništvo je stopilo takoj v akcijo.

Po poročilih angleških listov prodirajo nemške čete v Belgijo tako, da poskušajo pretrgati zvezo med Belgijo in Francijo. Nemci uporabljajo za to motorizirane enote ter spuščajo istočasno vojske s padali iz letal, ki prevažajo čete. Med nizozemskimi letališči, ki so jih Nemci bombardirali, se imenujejo Sipol, Amsterdam in Balhaven. Ob priliki napada na letališče Anvers je bilo porušeni več hiš. Več ljudi je bilo ubitih in ranjenih.

Bruselj, 10. maja. c. Havas: Dosedanji napadi nemških letal so povzročili že številne žrtve med civilnim prebivalstvom, in sicer posebno v gosto naseljenih predmestjih.

»Ljubljano« so že dvignili z morskega dna

Šibenik, 10. maja. b. Danes so se končno pričela dela na dviganju rušilca »Ljubljane«, ki se je 24. januarja potopil v šibeniški luki. Doslej so pri reševanju tega rušilca delali cele tri mesece.

Točno ob 10.15 se je prikazal na površini prvi del potopljenega rušilca. Dela so vodili italijanski baron Banfield in strokovnjaki naše vojsne mornarice. Dela so šla prav lepo od rok in se ni nič zgodilo, kar bi moglo škodovati nadaljnjemu reševanju rušilca. Danes so bila uspešno izvršena najtežja dela; kakor niso pričakovali niti naši najboljši strokovnjaki.

Pri reševanju so bile naša pomožna ladja »Spasilac« ter italijanska remorkerja »Cyklope« in »Tenax«. Ko je bilo vse pripravljeno, so dale ob 9.30 sirene znak s »Spasilac«, kjer sta se nahajala admiral Pavič in baron Banfield. Na znak siren sta pričela napenjati vrvi remorkerja s pomočjo parnega dvigala. Delo je šlo počasi, toda previdno izpod rok. Nato se je pričelo ravnanje ter dviganje in kmalu so se pokazali pod površino obrisi rušilca.

Na mestu, kjer je bil potopljen rušilec, je bilo veliko število ladij. Na eni izmed njih je bil tudi aparat za črpanje vode iz notranjosti rušilca, ki je začel takoj delovati. S tem so znatno olajšali ladjo. Takoj nato so stavili v pogon še drugi aparat, ki je z zrakom polnil hermetično zaprto ladjo. V zraku pa so neprestano krožila vodna letala naše mornarice, ki so filmala vse važnejše prizore.

Ob obali je bila ogromna množica ljudstva ter gledala, kako rešujejo potopljeno ladjo. Ob 10.15 se je najprej pojavil na površini desni del premca z začetno črko »Jc. Kmalu nato se je pokazal tudi poveljniški most in oba dimnika. Ob 10.45 je bil dan nalog, naj prenehajo dvigati ladjo, ker se je že uravnala do 20 stopinj.

V teku današnjega dne bodo pričeli postavljati železne vrvi pod trup ladje. Na te vrvi bodo pritrdili cilindre, s pomočjo katerih bodo ladjo popolnoma dvignili na površino. Pričakujejo, da bo rušilec do ponedeljka popolnoma rešen, nakaar ga bodo poslali v domačo ladjedelnico v popravilo.

(Nadaljevanje s 1. strani)

gijekih in nizozemskih čet nista smatrala nikoli za kaj drugega kot za predhodnike angleških in francoskih vojnih sil.

8. Nemška vlada ima nesporne dokaze o tem, da so bile priprave na angleško-francoski napad na Nemčijo Belgijo in Nizozemsko že skoraj končane. Obveščena je bila, da so bile že pred nekaj časa odstranjene vse ovire, ki so branile prihod angleških in francoskih čet v Belgijo. Ugotovljeno je, da so angleški in francoski častniki pregledali letališča v Belgiji in na Nizozemskem in da so dali navodila za razširjenje teh letališč. Ugotovljeno je, da je Belgija na svoji meji napram Franciji pripravila material za prevoz četr. Kot so ugotovili na več krajih v Belgiji in Nizozemskem, so se tam pojavili že oddelki raznih angleških in francoskih štabov, ki naj bi pripravili prihod angleških in francoskih vojnih enot. Vsa ta dejstva, kakor tudi nadaljnjo zbiranje v zadnjih dneh nedvomno dokazujejo, da grozi neposreden angleško-francoski napad na Nemčijo in da je cilj tega napada Porurje. Ta napad naj bi se izvršil čez ozemlje Belgije in Nizozemske.

9. Slika, ki jo ta dejstva dajejo glede stališča Belgije in Nizozemske, je zelo jasna in ne dopušča

nobenega dvoma. Obe državi sta se že v začetku vojne postavili tajno na stran Francije in Anglije, to je držav, ki sta sklenili napasti Nemčijo in ki sta ji objavili vojno. Dasi je belgijski zunanji minister bil z nemške strani večkrat resno opozorjen na to zadržanje, se stališče Belgije ni niti najmanj spremenilo. Belgijski vojni minister je v belgijskem parlamentu dal celo vedeti, da so glavni generalni štabi Belgije, Francije in Anglije spoznavno določili ukrepe za posamezne akcije proti Nemčiji. Če Belgija in Nizozemska še nadalje zunanjemu svetu objavljata politiko neodvisnosti, potem skušata s tem samo prikriti prave namene belgijske in nizozemske politike. Nemška vlada pa ne more več imeti nobenega dvoma, da sta Belgija in Nizozemska odločeni ne samo trpeti nameravani angleško-francoski napad, temveč ga celo v vseh smereh podpirati, kar je bilo že vse dogovorjeno med predstavniki glavnih generalnih štabov. Ni mogoče smatrati za opravičeno trditev z nizozemske in belgijske strani, da vse priprave niso služile namenom Francije in Anglije.

Nemška vlada v tej borbi za obstoj nemškega naroda, ki je bila vsiljena od Anglije in Francije, ni pripravljena prekrizanih rok čakati na napad Anglije in Francije in dovoliti, da se bojišče čez Belgijo in Nizozemsko prenese na nemško zem-

ljišče. Zaradi tega je nemška vlada naročila nemškim četam, da z vsemi vojaškimi sredstvi zavarujejo neutralnost teh držav.

10. Nemške čete ne prihajajo v Belgijo in na Nizozemsko kot sovražnice belgijskega in nizozemskega naroda, ker nemška vlada ni niti želela niti povzročila takega razvoja stvari. Odgovornost za to nosita Anglija in Francija, ki sta do najmanjših podrobnosti pripravili napad na Nemčijo čez belgijsko in nizozemsko ozemlje, ter oni predstavniki belgijskih in nizozemskih oblastev, ki so dovolili in podpirali te priprave. Nemška vlada izjavlja, da nemška vlada nima namena sedaj ali pozneje okrniti suvereniteto kraljevine Belgije in kraljevine Nizozemske ter čezmorska posestva teh držav. Belgijska in nizozemska vlada imata danes v zadnjem trenutku še možnost napraviti to, kar je treba za dobrobit svojih narodov, če preskrbita, da nemške čete ne bodo naletele na noben odpor. Nemška vlada poziva obe vladi, naj izdasta v ta namen potrebna povelja. Če bodo nemške čete v Belgiji in na Nizozemskem naletele na odpor, bo ta odpor strl z vsemi sredstvi. Za posledice, ki bi nastale zaradi tega in za prelivanje krvi, ki bi bilo v tem primeru neizbežno, bo nosila odgovornost izključno belgijska in nizozemska vlada.

Berlin, 9. maja 1940.

Ribbentropove razlage

Berlin, 10. maja. AA. DNB. Nemški zunanji minister v Ribbentrop je dal tole izjavo predstavnikom nemškega in tujege tiska:

Anglija in Francija sta nazadnje sneli svoji maski. Po vdoru v Skandinavijo, ki se je končal z neuspehom, sta začeli zvoniti na Sredozemskem morju. Ta veliki manever je bil samo krinka, pravi cilj pa je bil napad v Porurju čez Belgijo in Nizozemsko. Ta napad je bil že davno pripravljen, ker je angleška vlada sporočila nizozemski in belgijski vladi, da bodo angleške čete v kratkem izkrcane v Belgiji in Nizozemski. Nemška vlada ima neizpodbitne dokaze o tem, da sta omenjeni vladi dobili to sporočilo. Nemška vlada ima dokaze o pripravah angleškega in francoskega vdora v Porurje čez Belgijo in Nizozemsko. Voda Nemčije ne dopušča, da bi bila ta pokrajina predmet napadov in to toliko bolj, ker je velike gospodarske važnosti za Nemčijo. Zato je vodja Nemčije vzel pod svojo zaščito neutralnost Belgije in Nizozemske. S tem je preprečil noo zločinsko dejanje Anglije in Francije, ki sta prisilili Nemčijo stopiti v vojno. Mogoče bi bil ta angleški in francoski napad posledica obupa. Toda naj si bo prvo ali drugo, odsej bo govorila nemška vlada. Nemška vojska bo govorila z Anglijo in Francijo v edinem jeziku, ki ga francoski in angleški voditelji razumejo. Nemška vojska je sklenila pokazati tem voditeljem njihove zločine. S temi voditelji je treba končno obračunati.

Oklic nizozemske kraljice narodu

London, 10. maja. AA. Reuter. Zjutraj je radijska postaja v Hilversumu objavila oklic kraljice Viljemine holandskemu narodu:

Jaz in holandska vlada bova storila svojo dolžnost. Preteklo noč je nemška vojska brez opomina nenadoma napadla Holandijo kljub obljubam, da bo spoštovala našo neutralnost, dokler se bomo mi držali neutralnosti. Nemška vojska je vdrla v Holandijo. Ogorčeno protestiramo, proti temu nesramnemu napadu in kršitvi mednarodnih obveznosti civiliziranih narodov. Jaz in holandska vlada pozivava ves holandski narod, naj tudi on stori dolžnost do domovine.

Protest v parlamentu

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Amsterdam, 10. maja. Hilversumski radio poroča, da se je nizozemski državni zbor sestel ob 1. uri popoldne. Predsednik zbornice je protestiral proti evrovemu napadu na Nizozemsko, čeprav je bila strogo nevtralna. Nizozemci so odločili doprinesiti vsako žrtev, da branijo neodvisnost svoje domovine. Branili jo bodo z največjim junaštvom.

Belgija in Nizozemska odgovorjata: Ne sprejmemo**Razgovor med Spaakom in nemškim poslanikom**

Bruselj, 10. maja. Ko je zunanji minister Spaak davi sprejel belgijskega poslanika, mu je takoj prebral protest belgijske vlade proti napadu. Pozval se je na vest vsega človeštva in izjavil, da nosi Nemčija pred vso zgodovino odgovornost za ta napad. Nato je nemški poslanik izročil zunanjemu ministru noto in jo obenem izjavil:

Nemčija mora poskrbeti za nevtralnost Belgije, Nizozemske in Luksemburga glede na protinemske napadalne načrte Anglije in Francije. Nemčija bo nastopila s tolikšno oboroženo silo, da je vsak odpor brezpomemben. V interesu Belgije je, da naj vlada pozove ljudstvo in armado, naj se ne upirajo in da naj dajo vsa potrebna navodila v tem smislu.

Zunanji minister je odgovoril: Svoj odgovor sem že dal. Pristavil je še, da je Bruselj neutržno odprto mesto.

Belgija prosi Anglijo in Francijo za pomoč

Bruselj, 10. maja. Belgijska vlada je angleški in francoski vladi sporočila, da je bilo belgijsko ozemlje od Nemcev napadeno. Nota se glasi:

Belgijska vlada obžaluje, da vas mora obvestiti, da so nemške čete pravkar prekorale belgijsko ozemlje v protislovju z nenapadno pogodbo z dne 14. septembra 1937, ki je bila obnovljena v septembru lanskega leta. Belgijska vlada je odločena, da se bo z vsemi razpoložljivimi silami napadu uprla in poziva francosko vlado, naj pride takoj na pomoč, kakor to predvidevajo pogodbe, ki so bile podpisane. Pomoč naj pride v najkrajšem času. Belgijska vlada izraža polno zaupanje, da bo odgovor francoske vlade pritriljen in da bo Francija raztegnila svojo pomoč tudi na belgijske kolonije. Belgijska vlada je prepričana, da bodo skupni naporji vseh zaveznikov kmalu pravici pripomogli do popolne zmage.

Bruselj, 10. maja. c. Havas. Danes je belgijska policija zaprla predsednika flamske nacionalistične stranke Duclerea in voditelja rekističnega gibanja Degrellea.

Bruselj, 10. maja. c. V parlamentu je govoril danes popoldne tudi vojni minister general Denis in izjavil, da je Belgija dobila prvi spopad na meji in da so nemške čete ustavljene vzdolž cele belgijske meje.

Govor predsednika belgijskega parlamenta

Bruselj, 10. maja. c. Havas. Danes popoldne ob 15. uri se je sestel belgijski parlament na sejo. Na sejo so prišli ekorač vsi poslanci, le nekaj jih je že bilo mobiliziranih. Tribune so bile vse polne, prav tako pa je bila prepolna tudi diplomatska loža. Na hodnikih in v zbornici je vladal popoln mir in vse povedo je bilo obnašanje tako dostojanstveno, kakor da ne bi bila med tem Belgija že prisiljena vstopiti v vojno.

Predsednik parlamenta Conwalaert je začel sejo ob 15.15. Vsa vlad je bila zbrana in po-

Hitlerja oklic:

»Napočil je trenutek, ko gre za usodo nemškega naroda za nadaljnjih 1000 let«

Berlin, 10. maja. AA. DNB. Vodja rajha Adolf Hitler je poslal vojakom na zahodnem bojišču sledeči proglas:

Čas odločne borbe za bodočnost nemškega naroda je napočil. Ze 300 let delata britanski in francoski narod na

Belgija in Nizozemska

Gosto naseljeni industrijski državi

Belgija in Nizozemska sta eni najbolj gosto naseljenih držav na svetu. Površina obeh držav je majhna, saj meri Belgija komaj 30.444 km. Nizozemska pa 34.223 km. Belgija je torej še enkrat večja kot Slovenija, ki meri 16.200 km². Holandija pa še malo večja. Toda na tem majem področju živi veliko število ljudi, ker sta obe državi skrajno industrializirani.

Belgija je štela po zadnjih cenitvah okoli 8 milijonov 400.000 prebivalcev (dne 31. decembra 1938 8.386.000). Nizozemska pa 8.800.000 ljudi (dne 1. avgusta 1939 8.770.000). To pomeni, da je prišlo na 1 km² okoli 273 prebivalcev v Belgiji in 250 v Nizozemski. Površina Belgije in Nizozemske je nizka. Le na jugu, kjer sega Nizozemska s provinco Limburg dalje, je nekaj več vzpetin, katere bi lahko imenovali griče. Belgija ima nekaj več gričevja proti jugovzhodu, ker se na njenem ozemlju nahačajo Ardeni, ki se vlečejo od francoske strani tja.

Belgijska in nizozemska mesta

V Belgiji in Holandiji je zaradi goste naseljenosti držav veliko število velemest. Tako šteje sama Belgija 4 velika mesta z nad 100.000 prebivalci, Holandija pa 6. Po zadnjih podatkih štejejo belgijska velemesta: Bruselj s predmestji 869.000, brez predmestij 200.000 prebivalcev, Antwerpen (Antwerpen) 484.000 s predmestji in 284.000 brez predmestij, Liege (Lüttich) 252.000 s predmestji in 166.000 brez predmestij in končno Gent 219.000 s predmestji in 170.000 brez predmestij.

Holandija ima naslednja velika mesta: Amsterdam (pristaniško mesto) 757.000 prebivalcev, Rotterdam (pristanišče) 587.000, Haag, glavno mesto, 438.000, Utrecht 155.000, Haarlem 120.000 in Groningen 105.000.

Meje

Belgija ima morske meje samo 65,5 km, toda na tej obali skoro nima pravih pristanišč, na obali je samo znano kopališče Ostende. Zato ima pa Belgija najdaljšo mejo s Francijo, ki je dolga 620 km. Proti Nizozemski meri nemška meja 449,5 km, z Luksemburgom ima Belgija 148 km, toda praktično v sedanji vojni je to meja z Nemčijo. Z Nemčijo samo meri belgijska meja 161,5 km. V dolžini te meje napada nemška vojska (to je praktično v dolžini nekaj nad 300 km).

Daljšo mejo pa ima z Nemčijo Nizozemska in ta meja je prav za prav skoro odprta, ker nima naravnih zaprek za prehode razen malo na jugu v provinci Limburg. Dolžina meje proti Nemčiji znaša 539 km.

Kolonialni državi

Nizozemska je stara kolonialna država, kateri je uspelo obdržati velikanska kolonialna posestva v Aziji v sudskelem otcu. To nizozemska ozemlje meri 1.904.000 km² in šteje 68,4 milij. ljudi. Samo na otokih Java in Madura, ki merita 132.000 kvad. kilometrov, živi 43 milijonov ljudi. Nadalje ima Nizozemska svoja posestva tudi v Južni Ameriki in sicer otok Curacao s 960 km² površine (95.000 prebivalci) in del Gvajane, ki se imenuje Surinam, katerega površina znaša 156.000 km² in ima 170.000 prebivalcev. Gospodarska vrednost holandskih kolonij je ogromna.

Tudi Belgija ima veliko kolonialno posest, t. j. Belgijski Kongo v osrčju Afrike. Tu živi na 2.356.000 km² 10,2 milijona prebivalcev. Poleg tega pa upravlja Belgija tudi še mandat Zveze narodov nad delom nemške vzhodne Afrike. To ozemlje se imenuje Ruanda-Urundi (55.000 km² s 3,7 milij. prebivalcev). Tudi belgijska kolonialna posest je ogromnega gospodarskega pomena.

Z napadom Nemčije na Belgijo, Luksemburg in Nizozemsko je potegnenih v vojno na novo: v Evropi 17,5 milijonov ljudi, v kolonijah pa 80 milijonov.

Belgijska vojska

Belgijska vojska šteje 6 divizij pehote, 2 diviziji konjenice in 1 artilerijsko samostojno brigado. Ena belgijska pehotna divizija obsega 3 polke, od katerih ima vsak 3 bataljone po 4 čete, od katerih je 1 mitralješka, torej vsak polk pehote razpolaga s 3 mitralješkimi četami.

Konjeniška divizija ima 3 polke, 1 polk biciklistov, 1 skupino oklopnih avtomobilov in 1 polk artilerije na konjih.

Posebna organizacija je za protiletalsko topništvo. Dve posebni formaciji sta trdnjavi Namur in Liege (Lüttich), katerih imena so znana že iz svetovne vojne.

Normalno šteje belgijska vojska v miru okoli 70.000 mož, toda sedaj ima Belgija že doli časa pod orožjem okoli 600.000 ljudi. Belgijska meja napram Nemčiji je zelo utrjena.

Belgijsko letalstvo šteje okoli 500 letal, ki prihajajo za boj v poštve. Vojne mornarice Belgija nima od leta 1928 dalje.

Holandska vojska

Holandija ima v miru okoli 60.000 redne vojske. Normalno ima Holandija 4 divizije (v Haagu, Arnhemu, Bredii in Amersfortu), nadalje 1 lahko brigado, obalno artilerijo, protiletalsko topništvo, biciklistične polke itd.

Letalstvo razpolaga z okoli 500 letali prve vrste, ki so sposobni za boj.

Holandija ima pa znatno vojno mornarico. Ta obstoja iz 3 starih križark, ki so namenjene za obrambo obale, 5 modernejših križark, 8 rušilcev najmodernejšega tipa, 6 torpedovk in okoli 30 podmornic. Toda velik del tega ladjevja je stacioniran v Holandski Indiji za obrambo kolonij (3 križarke, 4 rušilci in 16 podmornic) in ne pride v poštev za boj v Evropi. Tonaža holandske mornarice je okoli 90.000 ton, če štejemo tudi pomožne in šolske ladje. Gradi pa Holandija še 2 križarke, 1 rušilec in 8 podmornic, nadalje pa 20 motornih lovcev. Holandija ima tudi znatno lastno letalsko industrijo, znani so Fokker aeroplani.

Industrija

Industrijska proizvodnja temelji v Belgiji predvsem na premogu in železu, dočim ima Holandija bolj predelovalno industrijo, ker sama nima znanih surovinskih virov.

Belgija je zadnja leta dala povprečno 30 milijonov ton črnega premoga letno. Holandija pa okoli 13,5 milij. ton. Kljub znatni proizvodnji pa je Belgija z Luksemburgom vred morala uvažati še mnogo premoga: 1938 4,5 milijonov, ravno tako

Nizozemski obrambni pas

Holandija 4,8 milij. ton. Na drugi strani pa je Belgija mnogo premoga izvažala v bližnjo Francijo in sicer leta 1938 4,7 milij. ton, ravno tako Holandija 3,67 milij. ton. Znatna je v obeh državah proizvodnja koksa.

Belgijska in holandska železarska industrija sta temeljili predvsem na uvozu železne rude. Proizvedba železa je znašala leta 1938 v Belgiji 2,5 milij. ton, v Luksemburgu 1.550.000 ton, in v Holandiji 300.000 ton. Za to proizvodnjo je morala Belgija z Luksemburgom vred uvoziti leta 1938 9,4 milij. ton železne rude, Holandija pa 0,5 milij. ton. Izvozila pa je Belgija 2 milij. ton železne rude, predvsem iz Luksemburga v Nemčijo.

Proizvedba jekla je znašala v Belgiji leta 1938 2,3 milij. ton, v Luksemburgu 1.440.000 ton, dočim Holandija svoje lastne jeklarske industrije skoro ni imela.

Drugi rud v Belgiji in Holandiji skoro ni razen svinec in cinka, v katerem je Belgija vodilna država v Evropi razen Nemčije, ki je veliko pridobila s poljsko gornjo šlezijo. Leta 1938 je znašala belgijska proizvodnja cinka 210.000 ton.

Med ostalimi industrijskimi panogami je omeniti v Belgiji znatno steklarsko in kovinsko predelovalno industrijo, v Holandiji pa industrijo čokolade, predelovanja hrani. Tudi tekstilna industrija je v obeh državah znatna, temelji pa na uvozu surovin iz drugih držav.

Gospodarstvo

Belgija in Holandija sta zelo industrializirani državi. To dokazuje statistika za leto 1930 na osnovi tedanjega ljudskega štetja, po katerem je bilo od pridobitno zaposlenega prebivalstva zaposlenih v industriji in rudarstvu 28,9%, torej celo več kot v Angliji, dočim je znašal v Holandiji odstotek v industriji in rudarstvu pridobitno zaposlenega prebivalstva 39,3%. V kmetijstvu je znašal odstotek zaposlenega prebivalstva v Belgiji 21,71%, v Holandiji 20,5%. V trgovini in prometu je bilo zaposlenih v Belgiji 21,2% vsega prebivalstva, v Holandiji pa 23,4%.

Toda tudi kmetijstvo je v obeh državah na visoki stopnji. To se vidi v hektarskih donosih posameznih vrst žitaric, ki so med najvišjimi v Evropi. Tako je znašal donos pšenice na ha leta 1938 v Holandiji 34,4 met. stota, to je še enkrat več kot pri nas (14,23 met. stota na ha, v Belgiji je znašal donos 31,5 met. stota na 1 ha. Donos rži je znašal na ha v Belgiji (najvišji na svetu) 25,0

stota, v Holandiji 22,7 met. stota, donos ječmena je znašal v Belgiji 28,8, v Holandiji 32,5 stota, ovsa v Belgiji 29,1, v Holandiji 29,9 met. stota. Vendar sta morali obe državi uvažati še mnogo žita za prehrano svojega prebivalstva. Tako je morala leta 1938 Belgija z Luksemburgom uvoziti 1.270.000 ton pšenice, Holandija pa 640.000 ton. Podobno velja tudi za ostale vrste žitaric. Nasprotno pa sta Belgija in Holandija izvažali znatne količine krompirja.

Na izredni stopnji je v Belgiji in Holandiji mlekarstvo. Proizvedba mleka je znašala v Holandiji skoro 50 milijonov hektolitrov, v Belgiji 30 milijonov, masla pa v Holandiji 103.000 ton, v Belgiji 64.000 ton. Holandija je bila eden največjih izvoznikov masla: leta 1938 je izvozila 51.000 ton masla, dočim je Belgija nekaj masla uvažala. Sira je producirala Holandija leta 1938 125.000 ton, od tega je izvozila 58.500 ton. Belgija je uvozila leta 1938 24.000 ton sira. Holandija je nadalje drugi največji izvoznik jaje na svetu (tako za Dansko) z 1.380 milij. komadi, Belgija je izvozila 125 milij. komadov, naša država pa 2100 milij. komadov (podatki so vsi za 1938).

Holandija je nadalje znatna uvoznica govejega mesa, dočim ima drugih vrst mesa sama dovolj.

Trgovska brodomarja

Holandija ima kot stara pomorska trgovinska država znatno trgovsko mornarico, ki je le malo manjša kot je francoska. Sredi leta 1939 je imela Holandija 1523 parnikov in motornih ladij z 2.970.000 tonami, kar je znatno več kot je imela Holandija trgovske mornarice pred vojno (leta 1914 je imela samo 709 ladij z 1.472.000 bruto registrskimi tonami). Če pa upoštevamo samo ladje za prekoceansko plobo, potem je bila pozicija Holandije še ugodnejša: bila je že na 6. mestu med pomorskimi državami. Njene prekoceanske ladje so tvorile 5,48% vsega tozadevnega svetovnega ladjevja. Bilo jih je 215 z 1.669.000 tonami.

Tudi Belgija ima razmeroma znatno trgovsko mornarico. Po podatkih Lloydovega registra je imela sredi leta 1939 440.000 bruto registrskih ton ladij, torej več kot naša država.

Manj razvito kot v Holandiji je v Belgiji ladjedelstvo. Leta 1938 so spustili v Holandiji v morje za 240.000 ton ladij, v Belgiji pa za 30.000 ton. Holandija je mnogo ladij delala za račun drugih držav.

Vpad v Belgijo

Nemčija je mobilizirala 1. avgusta 1914. Z 6. avgusta pa je Belgiji bila dostavljena zahteva, da dovoli prehod nemških armad v Francijo. Ker je Belgija odgovorila, da ji njena nevtralnost tega ne dovolji, je že nekaj ur nato nemška vojska vkorakala na vsj črti v Belgijo. Belgija ni bila na vojno prav nič pripravljena in niti ni imela izvedene mobilizacije. Zato so Nemci že takoj prvi dan lahko dosegli drugače močno utrjeno belgijsko trdnjavo Liege, ki pa na napad ni bila pripravljena. Zetako naslednji dan so Nemci, ki so pred Liegeom razpolagali s 6 pehotnimi brigadami in težkim topništvom, zasedli nekaj zunanjih utrd, vso trdnjavo pa so zasedli v teku 10 dni, to je do 16. avgusta. V teh bojih so odločilno sodelovali tudi znani avstrijski 30,5 cm močnarji.

Odpor Liegeja pa je vendar omogočil Belgijcem, da so vsaj deloma izvedli mobilizacijo. Tako se je posrečilo Anvers (Antwerpen) mnogo boljše zavarovati in so ga Nemci mogli zavzeti šele 9. oktobra po zelo krvavih in izgub polnih

Belgija in Nizozemska v svetovni trgovini

V svetovni trgovini zavzema Belgija (z Luksemburgom, s katerim ima carinsko unijo) in Holandija odlično mesto. Sta na 6. in 7. mestu v svetovni trgovini. Uvoz je znašal v letu 1938 v Holandiji 460, v Belgijo z Luksemburgom 455 milijonov zlatih dolarjev) v našo državo 67 milij. zlatih dolarjev), izvoz iz Holandije pa je dosegel 337, iz Belgije z Luksemburgom pa 430 milij. zlatih dolarjev) iz naše države 69 milij.

Pasivnost v zunanji trgovini sta obe državi krili iz dohodkov od znatnega tranzita, zlasti pa pomorskega prometa. Bili pa sta tudi kapitalno močni državi, ki sta imeli svoj kapital investiran po vsem svetu, ne samo v svojih kolonijah.

Glavni predmeti uvoza v Belgijo so bili naslednji: pšenica, koruza, koža, les, razne rude, baker, dijamanti (za predelavo), premog, mineralna olja, volna, bombaž, stroji, papir itd. Nasprotno pa je Belgija izvažala surov baker, katerega je izdelovala iz bakrene rude drugih držav, umetna gnojila, umetne kamne (obrušene), volna, tekstilije vseh vrst, železo, razni kovinski izdelki in stroji.

Holandija je največ uvažala žita in koruze, koža, lesa, mineralnih olj, premoga, tekstilnih surovin, železa, strojev in aparatov. Nasprotno pa so bili njeni glavni izvozni predmeti: mleko, maslo, sir, močnat izdelki, rastlinska olja, cvetlice, gomolji, premog, razne tekstilije, žarnice, radijski aparati, ladje, stroji in aparati. V Holandiji se nahaja tudi znamenita tvornica Philipsa.

Belgija je največ trgovala z naslednjimi državami: uvoz: Francija, Nemčija, Anglija, Holandija, Amerika, belgijski Kongo; izvoz: Francija, Anglija, Holandija, Nemčija itd. Holandija je uvažala največ iz Nemčije, potem iz Belgije, Anglije, holandske Indije in Argentine, dočim je največ izvažala v Anglijo, Nemčijo, Belgijo, hol. Indijo, Francijo in Severno Ameriko.

Tudi naša država je imela z Belgijo in Holandijo znatno trgovino. Leta 1939 je izvozila v Belgijo z Luksemburgom za 348 milijonov dinarjev naših proizvodov ali 6,31% vsega našega izvoza, v Holandijo pa 103 milij. din ali 1,87%. Nasprotno pa smo iz Belgije leta 1939 uvozili za 55 milijonov dinarjev ali 1,17% vsega našega uvoza, iz Holandije 68 milij. din ali 1,42% vsega našega uvoza.

Zlati zakla!

Belgija in Holandija sta državi, v katerih je do zadnjega časa skoro normalno funkcionirala zlata valuta. Obe državi sta imeli znaten zlati zaklad, ki se je večinoma nahajal v državi, verjetno pa bo v najkrajšem času prenesen v inozemstvo. Holandija pa je imela že prej mnogo zlata v Angliji in v Ameriki.

Po izkazu z dne 30. aprila je imela belgijska Narodna banka zlata v svojih blaginjah 23.248 milijonov frankov, dočim je istočasno znašal obtok bankovcev 29.776 milij. frankov in s tem dosegel rekordno višino. Leta 1939 je znašal na koncu aprila zlati zaklad samo 15.329 milij. frankov, tujih deviz in valut pa je imela banka za 2.227 milij. frankov. Obtok bankovcev je dosegel 22.293 milij. frankov.

Zadnji nam pristopni izkaz Holandske banke izkazuje dne 22. aprila 1.180 milij. goldinarjev zlata, dočim je znašal istočasno obtok bankovcev 1.125 milij. goldinarjev. Pred letom dni je znašal zlati zaklad 1.226 milij., obtok bankovcev pa 1.036,8 milij. goldinarjev.

Luksemburg

Luksemburška meri 2585 km² in ima nekaj nad 300.000 prebivalcev. Glavno mesto je Luksemburg, ki ima 60.000 prebivalcev, Esch 30.000 prebivalcev, Differdingen 20.000, Diddelingen 15.000. Dežela je bogata na železu in premogu. Uspeva živinoreja in poljedelstvo.

Prebivalstvo je skoraj izključno katoliško — 98,5%. Vojtaštva velika vojvodina Luksemburška ni imela, ampak le eno kompanijo orožnikov, ki so skrbeli za policijski red, in eno stotnijo prostovoljcev.

Luksemburg je pripadal do miru v Campu Formio leta 1797 Avstriji, nato je bil francoski, na dunajskem kongresu so pa Luksemburg dvignili za veliko vojvodino in ga pridružili nemški zvezni državi. Po vojni leta 1866 se je ločil Luksemburg iz nemške zveze in leto nato postal samostojen. Vlada mu veliki vojvode oziroma vojvodinje iz nasavske dinastije.

Švica mobilizira

Bern, 10. maja. b. Švicarska vlada je izdala davi sledeči proglas: Ker so se dogodili novi težki dogodki na zahodni fronti, odredimo splošno mobilizacijo vseh za vojno sposobnih moških, da bomo pripravljeno odgovoriti na vsako ogrožanje naše zemlje, od katerekoli strani naj pridejo. Zvezna vlada želi ostati popolnoma nevtralna. Mobilizacija velja od polnoči naprej.

Švicarski generalni štab objavlja, da je davi neko tuje letalo vrglo štiri bombe na železnico Dellefont-Moutier. Preiskava je bila začeta, a še ni končana. Železniška proga je bila poškodovana in je promet ustavljen. Ugotovljeno je nadalje, da je nemško letalo davi letelo nad Baselom. Prav tako so vojske oblasti ugotovile veliko število tujih letal nad Chaux-de-Fonds.

Nemški upad v Belgijo leta 1914

Načrt gen. Schlieffena

Nemci so leta 1914 napad proti Franciji zamislili po Schlieffenovem načrtu. Sodelovanje Anglije s Francijo po tem načrtu ni bilo predvideno. Poveljnik nemškega gen. štaba baron Schlieffen (umrl leta 1913) je več let pred začetkom zadnje svetovne vojne izdelal načrt, po katerem naj bi Nemčija v hitrih pohodih zavojevala Francijo in jo z odločilno bitko zapadno od Pariza prisilila k predaji. V ta namen je bil v generalnem štabu izdelan načrt, ki je določal prehod skozi nevtralnno Belgijo in odločen udarec Francozom na nezavarovanem levem krilu. Po Schlieffenovem načrtu naj bi nemške armade prodirale na zapad z izredno močnim desnim krilom, ki naj bi že v Belgiji prišlo čimprej do morja, nato pa bi v polkrogu pritisnila na nezavarovano francosko mejo in tako prišlo francoskim četam ob Moezeli in Marni za hrbet. Osnovna zamisel je bila, da ostane levo nemško krilo nekako do trdnjave Metz v defenzivi, vso vojno akcijo pa naj bi izvedlo desno krilo. Nemške moči so bile tako porazdeljene, da je od švicarske meje do Metza bila le ena sedmina nemške armade, šest sedmin pa od Metza do nizozemske meje, ali z drugimi besedami, na levem

krilu je bila samo ena nemška armada, 6 armad pa od Alzacije do nizozemske meje.

Vpad v Belgijo

Nemčija je mobilizirala 1. avgusta 1914. Z 6. avgusta pa je Belgiji bila dostavljena zahteva, da dovoli prehod nemških armad v Francijo. Ker je Belgija odgovorila, da ji njena nevtralnost tega ne dovolji, je že nekaj ur nato nemška vojska vkorakala na vsj črti v Belgijo. Belgija ni bila na vojno prav nič pripravljena in niti ni imela izvedene mobilizacije. Zato so Nemci že takoj prvi dan lahko dosegli drugače močno utrjeno belgijsko trdnjavo Liege, ki pa na napad ni bila pripravljena. Zetako naslednji dan so Nemci, ki so pred Liegeom razpolagali s 6 pehotnimi brigadami in težkim topništvom, zasedli nekaj zunanjih utrd, vso trdnjavo pa so zasedli v teku 10 dni, to je do 16. avgusta. V teh bojih so odločilno sodelovali tudi znani avstrijski 30,5 cm močnarji.

Odpor Liegeja pa je vendar omogočil Belgijcem, da so vsaj deloma izvedli mobilizacijo. Tako se je posrečilo Anvers (Antwerpen) mnogo boljše zavarovati in so ga Nemci mogli zavzeti šele 9. oktobra po zelo krvavih in izgub polnih

bojih. Pa tudi angleška in francoska armada je polagoma prihajala na pomoč Belgijcem. Prišlo je do zelo krvavih bojov med Angliji in Nemci pri Monsu 23 in 24. avgusta, kjer pa so se morali Angliji pod vodstvom generala Frencha umakniti pred generalom Kluekom. Do lutih bojov je prišlo tudi pri Namuru ob reki Sambre, kjer so Francozi poskušali Nemce zadržati, a so se tudi morali pred armado generala Büllowa umakniti na francoska tla.

Belgijci so se junsko borili na zapadnem delu Belgije. Nemci so le polagoma prodirali od Ostende dalje. Belgijci pod vodstvom samega kralja Alberta so branili vsako ped zemlje in se končno zakopali na desnem bregu reke Ysere. Od tu jih Nemci kljub tedne trajajočim bojem niso mogli pregnati. Velik del zaslug, da se Nemcem Schlieffenov načrt ni posrečil, je žel ravno sicer maloštevilni, toda izredno hrabri belgijski armadi, ki je z neverjetno hrabrostjo držala levo krilo zavezniške armade prav do konca vojne. Znano je, da je pred belgijskimi postojankami v oktobru leta 1914 izkpravela cela četna nemška armada in da so Nemci v tisti pozni jeseni v bojih na Yseri izgubili več divizij, ki so jih sestavljali mladi berlinski polki

Na pragu sezone :

Kaj bo z našim tujskim prometom

Ljubljana, v maju 1940.

Zimska tujsko-prometna sezona je za nami, v sredini maja bodo ponehali tudi zadnji zimski smučarski izleti v naše planine. Ponekod na Gorenjskem je bila letošnja zima še precej ugodna za tiste kraje, ki so zlasti v zadnjih letih težili nad slabimi zimami brez snega. Tem krajem je bila letošnja zima nekoliko naklonjena, dajši so časi tako izredno zmehčani in že vso zimo inozemcev nobenih ni bilo več k nam.

Z veliko skrbjo pa gledajo vsi naši letoviški kraji na sezono, ki bi se naj razvila v letošnjem poletju in nato v jeseni. Inozemcev bo le težko kaj prišlo v naše kraje, tisti redki pa, ki bodo lahko prišli, bodo premalo številni, da bi lahko zadelali razpoko, ki se bo najbrž pokazala letos v našem slovenskem gospodarstvu zaradi manjšega tujkega prometa.

Slovenija ima 100 milijonov letnih dohodkov od tujkega prometa

Zadnja leta je prihajalo vsako leto približno do 200.000 tujcev v Slovenijo na počitnice. Če računamo za vsakega, da ostane približno 5 dni med nami, dobimo s tem milijon dni. Povprečno moramo računati, da porabi vsakdo okoli 100 din dnevno. Tako dobimo kosmatih dohodek 100 milijonov dinarjev, ki gre v korist slovenskemu narodnemu gospodarstvu.

Ce računamo, da porabi vsak letovišar približno 100 din dnevno, odpade od tega na stroške prehrane in stanovanja približno 57 din dnevno. Od tega pa odpade zopet polovica, to je 28 din na stroške za samo hrano in pijačo. Okoli 28 milijonov dinarjev dobi od letoviščarjev vsako leto naše kmetijstvo in gostinski obrati. Ostali zneski se porazdelijo na druge naše obrate in stanove. Izredno visoka je vkljub vsemu številka, ki odpade na kmetijstvo in zato nas mora tembolj skrbeti, kaj bo z usodo našega tujkega prometa v letošnjem letu.

Glavni obrati le počasi odpirajo svoje prostore

Nekateri naši tujsko-prometni kraji so že zgodaj začeli s svojim delom. Posebno Bled je prejšnja leta v predsezoni navadno opravljal prav dobre posle. V gorenjske kraje so zlasti inozemci prihajali navadno že za velikonočne praznike in so ostajali nato skozi vso predsezono v maju in aprilu. Letos je vse to odpadlo in so nekateri obrati že od sedaj imeli veliko škodo.

Večina naših kopališč in zdravilišč je odprla vrata svojih prostorov že v začetku maja, ko so lahko z nižjimi cenami v predsezoni privabila mnogo gostov. Letos pa je mnogo zdravilišč odložilo začetek svojega poslovanja tja v sredino maja; le redki večji obrati so odprli že ob začetku maja. Binkoštni prazniki padejo letos v polovico tega meseca in od raznih strani se sliši, da bodo najbrž ob tem času vsa naša letovišča že odprta in čakala gostov. Toda gostov bo najbrž manj kot pa bo ponekod znašala višina stroškov za režijo.

Na inozemce letos ne smemo računati

V velika letovišča središča naš slovenski človek ni rad zahajal. Številna zdravilišča in letovišča pri nas so urejena tako, da lahko sprejemajo tudi najizbranejšo svetovno publiko in ta publika je prihajala večinoma ravno v času glavne sezone. Če so domačini zahajali v take kraje, tedaj so šli pač v predsezoni, da so se tako umaknili navalu in hrustu glavne sezone.

Letos pa ne moremo računati, da bi inozemci lahko prihajali v zadostni meri k nam in bi bilo zato potrebno, da domačini to upoštevajo ter uredijo vse tako, da bodo šli v kraje, kjer jih ob takih časih navadno ni bilo. Mnogo naših meščanov je v teh časih hodilo v večja kopališča v tujino; letos najbrž razmere ne bodo ravno najbolj naklonjene takim potovanjem in zato bi bilo le žele, da se naše meščanske družine odločijo za letovišča tam, kjer jih že dolgo ni bilo. Prepričani smo, da bo zanje prav ugodno preseljenje, ko bodo po dolgih letih tako rekoč znova odkrili naše najlepše kraje v najlepši dobi poletja.

Letovišča naj tudi računajo s spremenjenimi razmerami

Težke mednarodne razmere bodo letos hudo ovirale razmah tujkega prometa. V prvi vrsti morajo zato naši tujsko-prometni kraji računati na domačine, ki letos tudi ne bodo v tolikih meri odhajali v inozemstvo in bodo zato pač med domačimi kraji iskali tisto, kar jim bo najbolj ugodno.

Pri tem pa bo zopet cena imela veliko vlogo in redko kdaj letovišar upošteva vse tiste razloge, ki bodo letos še bolj kot kdaj poprejši opravljali povisane cene ali pa zvišane takse itd. Toda pri tem moramo upoštevati to, da se moramo ravno v cenah držati neke mere in modre uvidevnosti. Vsi tisti, ki hodijo v tujino, vedo za cene drugod in bodo s težavo doma plačevali za bivanje in prehrano več kot pa bi plačevali v inozemstvu. Stara ustaljena letovišča v inozemstvu lahko nudijo ogromen moderni komfort, pa se bo čisto zgodilo, da bo primerjava med domačimi in tujimi letovišči pokazala, da so cene v inozemstvu nižje in ugodnejše kot pa doma.

Tudi oblasti naj podpro tujski promet

Na dohodek od inozemskih gostov lahko letos računamo v le majhni meri. Tujsko-prometni kraji bodo letos živeli samo od domačih gostov, toda primanjkljaja za tisto, kar so pri nas pustili inozemski gostje, tudi domačini ne bodo mogli kriti.

Izostanek inozemskih gostov bi moral nadomestiti samo z domačimi letoviščarji, in sicer na ta način, da bi omogočili, da bodo letos prišli v naša letovišča tudi tisti, ki sicer ne gredo nikamor, ampak svoje dopuste ali odmore preživijo v domačem kraju. To je razumljivo, kajti pri nas imamo le malo »velemest«, iz katerih bi bilo treba bežati venkam v lepo, svobodno naravo.

Pač pa bi morali s primerno organizacijo in propagando našim industrijskim središčem omogočiti, da bi skupine svojih delavcev ali nameščenecv pošiljali v letovišča. V Franciji se je to izvedlo z organizacijo tako zvanih »conges payés«, v Nemčiji z organizacijo »Kraft durch Freude«, v Italiji »Dopo lavoro« in slično. Pri nas seveda ni potrebno posnemati vse to, toda v naših manjših razmerah bi se dalo to organizirati mogoče pod vodstvom raznih socialnih uradov ali pa lig in društev.

Prav tako bi bilo potrebno, da bi železniška uprava pospeševala potovanja v razne letoviške kraje s tem, da bi povečala vozne ugodnosti do skrajnih meja možnosti.

Tujski promet pušča Sloveniji letno velike dohodke, zato moramo vsi storiti pač vse, da se na tem polju ne vgnezdijo kriza, ki bi ubila celo vrsto podjetij, podjetnikov in prebudo zadelo ljudi, ki živijo od tujkega prometa.

Prva dela za spomenik kralja Aleksandra v Zvezdi

Ljubljana, 10. maja.

Vprašanje, kje naj v Ljubljani stoji spomenik kralja Aleksandra, je zdaj po dolgotrajnih pogajanjih in razgovorih naposled srečno rešeno, tako da bo naše mesto dobilo ta spomenik na svojem največjem in tudi po zgodovinskem pomenu najvažnejšem trgu v svojem središču. Pozabiti namreč ne smemo, da je bila na kongresnem trgu Slovenecem proglašena svoboda in ustanovitev samostojne jugoslovanske države ter da na tem trgu stoji tudi slovensko vseučilišče, ki nosi ime po pokojnem kralju. V doglednem času bo Kongresni trg še povečan s prekrasnim Južnim trgom, ki ga bodo od Kongresnega trga ločile propileje in tvorile spomeniku neobhodno potrebno monumentalno ozadje. Tako bo spomenik kralju Aleksandru resnično stal v osrčju slovenske prestolnice.

Pri iskanju prostora za postavitev spomenika se je na razveseljen način uveljavila volja meščanov, ki je zahtevala spomenik v svojo sredo. Strokovnjaki so soglašali s to izbero ter jo spoznali za najboljšo. V tolažbo starim in mladim prijateljem Zvezde naj bo povedano, da ne bodo padli vsi postanki. Če bi namreč vsa drevesa hkrati posekali, bi na velikanskem Kongresnem trgu kmalu imeli pravo puščavo. Ze zaradi uspevanja

novih nasadov mora na trgu ostati nekaj drevja zaradi sence in hladu ter zaradi vlage v zraku, ki je nujno potrebna za rast. Nasade na Kongresnem trgu bodo postopoma pomlajevali z mladimi drevmi in podrastom med starimi kostanji.

Vsakemu prijatelju narave je res nekoliko hudo, ker se morajo kostanji v Zvezdi pospravljati v najlepšem cvetju. Kakor košati ženini padajo drug za drugim. Toda tega slovesa od kostanjev nikakor ne bi bilo mogoče odložiti, ker je odbor za postavitev spomenika šele 3. maja na svoji plenarni seji v mestni zbornici sprejel predlog mestnega tehničnega odbora, naj spomenik stoji v Zvezdi. Ker je pa spomeniški odbor izrazil tudi soglasno željo, naj mestna občina ureditev okolice spomenika tako pospeši, da bo odkritje mogoče že na letošnji Vidov dan, je bilo treba nemudoma začeti s podiranjem kostanjev. Ljubljana se pač še dobro spominja, da je mestni svet ljubljanski že 3. julija 1936 sprejel načrt mojstra Plečnika s propilejami in spomenikom v propilejah, ki naj bi stala deloma na Kongresnem trgu, deloma pa na Kazinskem vrtu. Ta načrt mojstra Plečnika je bilo zelo prizanesljiv kostanjem, toda spomeniški odbor je zahteval spomenik na prostornem trgu, kjer bo prostora za največje zarade in manifestacije. Zaradi tega mora pasti zdaj nad tretjino kostanjev v Zvezdi.

Za širino bodočega Južnega trga, ki se bo od propilej razprostiral skoraj tja do Mestne hranilnice, bodo kostanji v Zvezdi podrti, da dobimo tako 45 m širok in 71 m globok trg med cesto ob Kazini in med tlakovanjem delom Kongresnega trga. Ta trg bo približno enako velik kakor Trg kralja Petra. Se v teku letošnje stavbene sezone bo Subičeva ulica predrla Selenburgovo ulico in se združila ob Kazini s Kongresnim trgom. Nova avenija, ki bo po najkrajši poti vezala zeleni Ljubljanski grad z nasadi na Kongresnem trgu in preurejenim Tivolijem, bo široka 20 m, da bodo drevesa Zvezde na tej strani stala med cestnim in hodnikom za pešce. Tudi podaljšek Wolfvoe ulice na vzhodni strani Zvezde bo toliko razširjen, da bodo kostanji stali ob cestnici.

Spomenik kralju Aleksandru, delo akademskega kiparja Lojzeta Dolinarja, bo stal na tem novem trgu med sedanjim starim velikim kandelabrom, a obrnjen bo proti jugu, da bo ves dan učinkovito razsvetljen in bo tako plastični lik prišel do popolne veljave. V osi spomenika bo 16 m širok, začrtno z belim peskom nasut prehod, ob njem bodo pa na obeh straneh od neposekanih delov Zvezde zelene trate, ki jih bodo poživljale cvetlice. Ob prehodu bo na vsaki strani spomenika vrsta monumentalnih kandelabrov združevala tlakovanj del Kongresnega trga s propileja-

Spoznali boste: mernarja po sočnih izrazih, bonbon 505 pa po črti in okusu.

Proizvodi UNION, Zagreb.

mi, da bo vsa okolica spomenika arhitektonsko zaokrožena celota.

Ta površni oris lepega osnutka pa ne navaja še vseh del, ki bodo potrebna, da bo nova ureditev Kongresnega trga popolna. O tem suregovorimo še drugič.

Katehetski kongres v Sarajevu

Letošnji katehetski kongres za vse kat. katehete naše države bo v Sarajevu od 5. do 7. julija, ne pa od 2. do 4. julija, kakor je bilo sprva določeno. Program je tale:

5. julija: Dopoldne: Sv. maša in nagovor prezbiterijev g. nadškofa dr. Ivana Šariča, nato otvoritev kongresa in referat: Verouk v idejem okoliu današnje šole. Ref. prof. dr. Nikolaj Kolarek iz Zagreba. — Popoldne: Vzgojna dinamika. Ref. prof. Ivan Bogović iz Maribora. Sv. pismo v verskem pouku v srednji šoli. Ref. prof. dr. Stan-ko Cajnkar iz Ptuja; koref. za ljudske šole prof. Stefan Kramar iz Zagreba.

6. julija: Dopoldne: Liturgična vzgoja pri verouku v srednji šoli. Ref. prof. dr. Marijan Dokler iz Ljubljane; koref. za ljudske šole dekan Dragotin Kukali iz Slunja. Apologetika in duševna usmerjenost mladine. Ref. prof. Josip Mirković iz Osijeka. — Popoldne: Kako urediti pouk dogmatike? Ref. konzultor in prof. dr. Peter Čule iz Mostarja. Vzgojni momenti pri pouku cerkvene zgodovine. Ref. prof. msgr. dr. Ivan Jablanović iz Sarajeva. — Po predavanjih oba dneva ogled mesta in okolice.

7. julija: Dopoldne: Verske vaje za mladino. Ref. prof. Mladen Alajbeg iz Splita. Stanovska vprašanja. Ref. Benedikt Schubert iz Zagreba. — Popoldne izlet v lile.

Vabimo vse gg. katehete in tudi druge gg. duhovnike, lavantinske in ljubljanske škofije, naj se kongresa udeležijo ter s svojo udeležbo in s sodelovanjem pripomorejo, da bo tudi letošnji katehetski kongres mnogo koristil njim samim in katehetski stvari. Gospodje, ki se nameravajo kongresa udeležiti, naj se prijavijo do 1. junija, in sicer v lavantinski škofiji prof. Ivanu Bogoviću v Mariboru, Vinarska 2, v ljubljanski škofiji pa prof. Maksu Stanoniku, v Ljubljani, Sv. Petra cesta 10.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo v.žno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čezje našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje rastonj in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Stolnico v Viipuriu bodo razstrelili?

Kakor poročajo listi iz Moskve, je nova kraljeva skupina Zvezde brezbožnikov zahtevala, naj bi stolnico v Viipuriu razstrelili in naj bi se zbral denar, da bi na tistem kraju sezidali »Hišo brezbožnikov na severu«. Pravijo, da je stolnica spomenik že preživete navidezne kulture in se naj zato umakne zdaj, ko so v Viipuriu zavladali sovjeti. Moskovski brezbožniki so se pridružili tej želji svojih tovaršev v Viipuriu, vendar odločitev še ni sklenjena.

Dalje zahtevajo brezbožniki iz Viipurija, naj se jim vrnejo cerkvene umetnine, ki jih je finska duhovščina pred predajo trdnjave vzela s seboj in spravila na varno.

Epidemija kuge v Egiptu

Iz Aten poročajo: Ker je v Egiptu izbruhnila epidemija kuge, so grške oblasti izdale ukaz, da se morajo vse ladje, ki prihajajo iz vzhodnega Sredozemskega morja, iz Crnega morja, iz Azije in Afrike in se ustavijo v grških lukah, podvrčijo najstrožji karanteni. V Egipt so brzkone vojaške čete črnece zanesle kugo. Bojijo se, da se ne bo kuga razširila po vsem Egiptu, morda tudi v Sirijo in Palestino, kamor je te dni prispelo vojaštvo iz Rodezije.

Timotej:

Pozabljenemu vzorniku

Tudi njegov grob je bil danes, ko sem ga zopet obiskal, sredi med cvetočimi grobovi — brez pomladnega cvetja, belih vrtnic in poplavi. Prav tako so obledele črke na grobnem spomeniku. Napis, ki naj označuje njegove vrline in zaslug, je kar neprikladen v tem zapuščinem okvirju: »Dilecti decorum domus tuae et locum habitationis glorie tue...«

Pa bodi obnovljen vsaj spomin na vzornega moža: prelata Janeza Flisa. Dve obletnici nas spominjata nanj. Dvajsetletnica njegove smrti in stoletnica njegovega rojstva. Prvo (10. maja 1919) smo zamudili, pa bomo zato prehiteli drugo (27. februarja 1841).

Naši zmehčani časi nas silijo, da se ozremo po vzoru, ki bi nam mogel s svojo modrostjo kazati pot vsaj v eni, za nas najpotrebnejši reči: Biti zaveden Slovenec in na svojem mestu tiho delati za resnični blagor slovenskega ljudstva. Tak mož je bil prelat Janez Flis.

Doma v Dobu pri Kamniku, je bil kremenitega značaja kakor dob. Ker je bil moder, je bil tudi v resnici kreposten. Vseposvoda je v svojih odličnih in odgovornih službah hodil zlati srednjo pot in svojo modrost je izkazal zlasti, ko je bil dolgo vrsto let generalni vikar. V slehernem položaju je tako lahko in stanovito našel in sklenil to, kar je bilo ravno prav. Tudi tedaj, če je šlo bodisi za izredno ali nepričakovano zadevo. Kesanje za svoja dejanja menda ni poznal, ali ga mu vsaj ni bilo treba.

Prelat Janez Flis ni bil učen duhovnik. Učenost je nekaj naravnega, njegova modrost pa je

bila nekaj nadnaravnega. Kako preprosto je v bogoslovju razlagal bogoslovcem »Stavbinske sloge« in cerkveno umetnost. Zdelo se je, da ne ve več in ne more povedati več, kakor je bilo zapisano v knjigi. To pa, kar je povedal, je bilo potrebno, zadovoljivo, prepričevalno.

Svoja izobrazba od cerkveni umetnosti je podajal bogoslovcem tako, kakor da je še vedno v značaju bogoslovnega spirituala. Kakor nekaj kot spiritual, je tudi sedaj kot profesor gledal na to, da bi njegovemu poslušalcu pravilno in previdno delali v pastirskem delu, ki jih je čakalo v življenju. Bil je poln praktične razumnosti in uvidevnosti.

Ako si gospoda Flisa v dvomnih primerih vprašal za svet, si se mogel mirno ravnati po njegovi besedi. Že to, da se je kdaj posvetoval, preden je kaj storil, je bilo modremu možu znamenje, da pojde delo po sreči. »In vaša odgovornost je sedaj manjša!« je dejal temu, ki je iskal dobrega sveta.

Zelo se je razveselil pametne in previdne besede tudi v majhnih rečeh. Ali ste zdravi? je nekoč ob odhodu vprašal svojega obiskovalca. »Mislim, da sem!« mu je ta odgovoril. »Tako se prav govori; zakaj popolno zdravje je redka stvar!« je pripomnil gospod prelat; saj je bil izkušen v vseh rečeh.

Mnogotranske izkušnje v raznovrstnih pastirskih službah so mu pokazale, koliko so vredna načela. Tudi sam se je kot mlad duhovnik ob modrih izrekih in nasvetih svojega domačega župnika v Dobu ne samo oblikoval, marveč tudi povečeval. To priložnost mu je nudil najprej župnik švab Gaspar (1864—1867) in potem župnik Albrecht Leopold (1867—1889). Oba duhovna pa-

stirja sta zapustila v tamošnjem ljudstvu najboljši spomin. Prav tako je bil Flisu drag tudi zgled vzornega župnika Janeza Grčarja. Prijateljstvo, ki je vezala ta dva gospoda — bila sta si tudi malone rojaka: Flis iz Doba, Grčar z Vrhovelj pri Brdu — je bilo najboljšje znamenje za duhovno vrednost prvega kakor drugega. Celu v svojem smehu sta imela nekaj čisto svojega in podobnega. Škof Missia jima je zato prilično velel: »Dajta no, malo se zasmejta...« In zasmejalo se je vse.

Pred svetovno vojno, pa sedaj je treba reči, pred prvo svetovno vojno, so se duhovniki ljubljanske škofije pod predsedstvom generalnega vikarja zbrali v škofijski dvorani k važnemu posvetu o katoliških organizacijah. Med drugim se je obravnavalo tudi vprašanje: Zakaj je v naših organizacijah večkrat tako malo vidnih vplivov in uspehov? Referent in koreferent in z njima vred še marsikdo se je oglašil in povedal svojo misel. Naposled je preko svoje navade povzel besedo gospod generalni vikar ter zaključil ta razgovor s kratkim, a tehtnim dostavkom: »Vse prav ste povedali, gospodje! Mislim pa, da zato večkrat nimamo pravega uspeha, ker nimamo — takta. Takt v organizaciji in sploh v občevanju z ljudmi, je to, kar je jeziček na tehtnici.«

Pogostna misel na Gospoda v zakramentu sv. Rešnjega Telesa ga je obvarovala dveh napak, ki se navadno pridružita človekovemu delovanju, kadar se mu kopičijo dela. Flis se ni prenegil. »V preneglosti se nič dobrega ne stori.« V tem prepričanju se je vselej ognil sili in strasti k pravemu sklepu. Flis se je pa tudi bal in se zato obvaroval sleherne površnosti. Po njegovem počasnem koraku si je mogel spoznati, da mnogo preudarja,

preden se odloči za važen ukrep. »Prvi korak je v življenju odločilen. Vsi naslednji koraki so posledica prvega« je govoril 1907 mladeničem v Dobu.

Kadar je ob letu podal račun in pregled o Bratovščini sv. Reš. Telesa, ki jo je vodil s toliko vno, je v škofiškem listu poleg tega priobčil še svojo vodilno evharistično besedo. Ta je bila vsako leto lepša in toplejša; razodevala je, kako je imel z evharističnim Prijateljem vse skupno: pogovor, opravila, čustva, želje, žrtve in vse interese. K temu skupnemu duhovnemu življenju je predvsem z zgledom navajal tudi druge, duhovnike in laike. Tiha modrost ga je spremljala v besedi in v dejanju.

V mislih na evharistično skrivnost, v kateri so vsi zakladi modrosti in znanosti, je živel, delal in umrl. Zatorej ob smrtnem odru Janeza Flisa, tako so rekli krpilci, ni bilo čutili kar ni mrtvaškega. Miren in blažen je bil izraz v njegovem obrazu. Dih in žar modrosti je napolnjeval njegovo smrtno sobo. Tvoje oči so videle pred seboj na odru — mrtvega; toda tvoje mišle so že iskale — živega v prebivališču izvoljenih.

Takega moža ne smemo pozabiti. Zopet in zopet moramo dobiti zvezo z njim in z njegovim modrim duhom. Tako radi, preradi segamo po tujih zgledih, vendar nam jih hrani tudi domača zgodovina, vzornih mož, ki so v molitvah in žrtvah živeli za slovenski rod.

Janez Flis pa našemu času in rodu s svojim zgledom dokazuje, da je — modrost svetla in ne-zvenljiva, in kateri jo ljubijo, jo lahko vidijo, in kateri jo iščejo, jo najdejo. Kateri je žele, jim naproti pride... Kako bi nam bilo v tem času zmed in zmot treba, da nam pride naproti...

DANES OB 16. 19. 21. uri

KINO MATICA, telefon 21-24

BAL V OPERI

Hans Moser

Theo Lingen — Paul Hörbiger

Droblne novice

Koledar

Sobota, dne 11. maja: Frančišek Hier.; Mamerl, skof.
Nedelja, dne 12. maja: Binkošti, Prihod sv. Duha.

Osebnostne novice

— Promoviran je bil na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani g. inž. France Vagaja za doktorja tehničnih ved. Čestitamo!
— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Viktor Damjan iz Ljubljane, Anton Gorjup iz Mengša in Avgustin Grden iz St. Vida pri Stični. Čestitamo!

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

Romanje h Gospe zdravja v Ponikve v Dobropoljah

Na binkoštno nedeljo priredi Apostolstvo bolnikov romanje bolnih ljudi, kakor tudi zdravih, ki hočejo od Gospe zdravja izprositi zdravja za druge h Gospe zdravja v Ponikvah. Prva in edina cerkev, ki je v Sloveniji posvečena Gospe zdravja, je v Ponikvah. Ta cerkev je tudi sedež Apostolstva bolnikov, ki ima blizu 6000 članov iz raznih krajev, kjer prebivajo Slovenci.

Na binkoštno nedeljo bo prvo romanje h Gospe zdravja. Vlak gre iz Ljubljane ob 5.15. Zadnji trije vagoni grejo proti Kočevju. V Dobropoljah je treba izstopiti.

Javljamo vsem, da posebni avto ne bo vozil. Avtobus na Sušak vozi ob 5.40 v Krekovega trga. Na Rašici je treba izstopiti. Drugi avtobus vozi ob 7.40 na Sušak izpred hotela Union. Treba je izstopiti na Rašici, odkoder je še 20 minut. Svetujemo, da gredo romarji z vlakom ob 5.15. Vožnja je polovična. V Ljubljano se vrnejo popoldne ob pol 2 ali pa ob 7 zvečer. Spored v Ponikvah je tale:

Zjutraj ta dan je spovedovanje, več sv. maš, ob 9 blagoslov nove slike in sv. maša s pridigo. Po sv. maši zborovanje v parku pri kapelici lurske Matere božje. Spored: Pozdrav, poročilo o Apostolstvu bolnikov, govor o bolnikih in misijonih in o skrbstvih za bolnike. Popoldne ob 3 v cerkvi govor: Bolezen najdražji zaklad. Nato liturgija Matere božje in sklep.

Slovesnost bo ob vsakem vremenu. Če bo slabo vreme, bo izvenckveni sestanek v dvorani Zdravstvenega doma.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Film pretresljivih scen iz življenja brezdomcev, poln tragike, neodoljivega in iskrenega smeja pa tudi poln krutega realizma

Brezdomci

MICKEY ROONEY - SPENCER TRACY

Upor v Maroku

Napete borbe tihotapev orožja z domačini.

Predstave: Danes ob 17 in 20.30, jutri ob pol 15, pol 17, pol 19 in pol 21.

Drugi podpredsednik društva Rdečega križa — Slovenec

Zadnje nedelje, dne 5. maja, je bil na glavni skupščini društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, kateremu predseduje Nj. kr. Vis. knežinja Olga, izvoljen za II. podpredsednika glavnega odbora g. dr. Viljem Krejčič, predsednik dravskega banovinskega odbora RK. Tako je prišel na to važno mesto prvič, odkar obstoji v naši državi enotno društvo RK, moč slovenskega rodu, kar gotovo pomeni zasluženo priznanje uspešne delovanja dr. Krejčiča na obsejnim polju te naše vsenarodne patriotske in humanitarne organizacije. Dr. Krejčič stoji že od prejšnjega sem, torej nad 20 let, na čelu slovenskega RK ter se je izkazal v raznih dobrodelnih akcijah kot iniciativni predsednik in nepristranski humanitarne delavce. Društvo RK je v mirovni dobi vselej prisloščilo z izdatnimi podporami na pomoč prebivalstvu, če so ga zadele težke elementarne uime. Spominimo naj se le katastrofalnega poplavl v jeseni leta 1925, ki so hudo prizadele nekatere predele naše ožje domovine. RK prireja samarijanske tečaje, da vežba v njih moške in ženske za prvo pomoč v nevarnostih in boleznih. Takih tečajev je bila v naši banovini že dolga vrsta v raznih krajih. Kake naloge pa bodo pripadle RK v nemirni sedanosti in negotovi bodočnosti, se še odteguje našemu pogledu, a toliko lahko rečemo, da se RK skrbno pripravlja na vse, kar bi nas utegnilo zadeti. Vsekakor pa se sme naše prebivalstvo zanesati, da bo v društvu RK našlo v vsaki hudi sili pomoč in podporo, tem bolj, ker zavzema sedaj eno prvih mest v glavnem odboru moč, od katerega smemo pričakovati, da se bo z vso njemu lastno odločnostjo zavezal za potrebe našega ljudstva. Zato naj bi se v vseh krajih, kjer še ne obstoji organizacija RK, v smislu navodil, ki jih je izdala tudi kr. banska uprava, ustanovi krajevni ali občinski odbor RK. —st—

Lutz — Ljubljana VII.

— V tednu Velikega šmarna priredi Narodni odbor katoliške akcije za Slovenijo velik počitniški inteligenčni tečaj v Kranju. Obravnavala se bodo aktualna vprašanja. Na tečaj vabimo vse katoliško izobraženo. Podroben program bomo še objavili. Narodni odbor KA.

— Prenapolnenost ljubljanske splošne in otroške bolnišnice je vzrok, da se dostikrat ne morejo sprejeti bolniki, ki so res potrebni zdravne zdravniške oskrbe. Zato se nujno pozivajo vse pristojne občine pa tudi starši ozir. svojci bolnikov, ki so že ozdraveli ali pa so že sposobni za domačo oskrbo, da jih takoj vzamejo iz bolnišnice. — Uprava splošne bolnišnice.

— APZ v Trzinu in na Golniku. Akademski pevski zbor se odpravi danes popoldne ob 3 iz Ljubljane na Gorenjsko. Priredil bo dva koncerta z običajnim letošnjim programom. Ob 16.30 bo koncert na Golniku v sanatoriju. Nato se v avtobusih odpravi v Trzin, kjer bo APZ priredil zvečer ob 20.30 koncert z istim programom. V obeh krajih vlada za koncert veliko zanimanje. V obeh krajih koncertira APZ namreč prvič.

— Zapeka, neredno delovanje debelega črevesa, slaba prebava, glavobol radi zaprtosti hitro prenehajo, če uporabljate naravno Franz-Josef-ovo grenko vodo — polna čaša na prazen želodec. Franz-Josef-ova grenka voda deluje blago. — Ogl. reg. S. br. 15.485-35.

— Državna hipotekarna banka kraljevine Jugoslavije, glavna podružnica v Ljubljani, na binkoštno ponedeljek, 13. t. m. ne bo poslovala.

— Zivinski in kramarski sejem pri Sv. Petru pod Sv. gorami dne 23. maja 1940 za letos odpade. — Revija Katoliške akcije. Vljudo prosimo vse, ki so prejeli 1. številko Revije Katoliške akcije pa je ne mislijo naročiti, da nam jo blagovolijo vrniti, ker nam je že zmanjkuje. — Uprava.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Na birmo ostanejo najlepši spomini ure, zlatnina, katere najceneje kupite pri

FR. P. ZAJCU
LJUBLJANA
Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu

— Novi vozni red Ekspres je izšel. Obsega železniške vozne ređe v naši državi in vse važnejše zveze z inozemstvom. Nadalje poplavl plovbeni red po Jadranskem morju, vse avtobusne zveze v dravski banovini in zračne zveze. Knjižnica je izšla v stari — priljubljani obliki. Dobiva se v vseh knjigarnah in večjih trafikah po stari ceni t. j. din 10 za komad. Naroča se pri administraciji voznega reda Ekspres, Ljubljana, poštni predal 356. Ker bo po novem voznem redu veliko in važnih sprememb, je vozni red Ekspres nujno potreben za vsakega potnika. Zahtevajte zato povsod vozni red Ekspres. Knjižarne in trafike imajo običajni knjigotržni popust.

— Ljubljana — Bloke — Prezid — Gerovo — Sušak vozi avtobus ob 5.45 zjutraj iz Krekovega trga 9. — Avtopodjetje Pečnikar, telefon 49-28.

— Z vročo mastjo se je oparila po obrazu. Včeraj so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 4 letno posestnikovo hčerko Anico Zalezel iz Gahrovice, občina Zagradec pri Litiji. Mala Anica se je doma

sukala okrog štedilnika, kjer se je v veliki ponvi cvrla mast. Deklece je po nesreči ponev prevrnilo in razbeljena mast se ji je razlila po obrazu. Dobil je zelo nevarne opekline in je njeno stanje resno. — Iz Cerknice so pripeljali v bolnišnico posestnika Franca Mulca, ki so se mu splašili konji ter je padel pod voz. — Iz Jarša se je zatekel v bolnišnico po pomoč posestnik Janez Novak, ki sta ga dva fanti precej hudo pretepla. — Posestniški sin Kraje Alojzij iz Zupuz je nakladal na voz hlode, pri tem pa mu je hlood padel na nogo in mu jo zlomil. — Bukev je padla v gozdu na delavca Ivana Sešiča iz Dolge vasi pri Kočevju ter mu zmečkala roko. — Devetletnemu rejenčku iz Sostrega Plemlju Ludviku je med potjo iz šole domov neki fantalin vrzel kamen v levo oko in mu ga resno poškodoval.

Za birmo velika izbira vsako vrstnih ur in razne zlatnine. — Nizke cene!

V. URLEP - Ljubljana, Mesni trg 8.

— Za »Sklad prof. dr. P. Grošljac« so razen že imenovanih darovalci: dr. Simon Dolar, gimn. dir. v p., 50 din; Henrik Schell, šol. upr. v Konjicah, 50 din; dr. Lotrič, advokat v Gornji Radgoni, 100 din; mr. ph. Franc Minarik, lekarnar v Mariboru, 200 din; Ferdinand Seidl, prof. v p., Novo mesto, 150 din; Draga Lušicky-Medič, Zagreb, 300 din; dr. Maks Kremžar, zdravnik v Domžalah, 100 din; dr. Franjo Radšel, specialist za pljučne bolezni, Maribor, 30 din; dr. Roman Vidmar, zdravnik, Hrastnik, 25 din; Gregor Šušelj, javni notar v Ljutomeru, 50 din; dr. Franc Repič, zdravnik v Planini pri Sevnici, 50 din; Henrik Falter, Jurklošter, 50 din; dr. Josu Jurkovič, dekan juridične fakultete, 100 din; dr. Ivan Eržen, Kranj, 100 din; dr. Mija Jernejčič, odvornica v Ljubljani, 50 din; Albert Sič, prof., 50 din; dr. Jože Sekula, zdravnik v Mariboru, 20 din. Uprava Grošljevega sklada se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje in prosi novih prispevkov za Grošljev sklad.

Škofja Loka

V četrtek zvečer je bila seja širšega odbora za prireditev protituberkuloznega tedna. Seji je predsedoval predsednik občnega odbora okrajni glavar g. M. Malešič. Javnost je pokazala še kar dosti zanimanja za delo krajevne protituberkulozne lige, saj so se seje vdeležili še zastopnik komandanta, mestni župan, zdravnik, zastopnik duhovščine, šole, Prosvetnega društva, FO, gasilcev, Vincencijeve konference, Kmetke zveze in Tujkoprometnega društva. Določil se je program za protituberkulozni teden od 19. do 26. maja, ki naj tudi naš okraj še bolj razgiba v borbi proti jetiki. Otvoritev protituberkuloznega tedna bo v nedeljo, 19. maja s promenadnim koncertom, kjer se bodo prodajale cvetlice v korist lige. V isti namen se bodo tudi prodajale trobojnice, s katerimi naj se okrase vsa okna v mestu. Med tednom so na sporedu: film o boju proti jetiki, pevski koncert, v torek zvečer bo dr. Savinšek imel skoptično predavanje o »Jetiki«, pa tudi domača zdravniška bosta imela več predavanj po solah. V nedeljo, dne 26. maja pa bo zaključek tedna z otvoritvijo Zdravstvenega doma in slovesno blagoslovitvijo protituberkuloznega dispanzerja. Vse prebivalstvo vabimo, da z udeležbo na prireditvah dokáže, da hočemo jetičnim bolnikom po najboljših močeh pomagati, zdrave pa obvarovati te hude bolezni, ki se je tudi že v našem kraju precej razširila in ima zlasti v alkoholu dobrega zaveznika.

* Konji po 6 do 7 tisoč dinarjev. Zagrebški »Jutarnji list« poroča, da so iz Koprivnice po železnici odposlali v Nemčijo 132 poltežkih konj, ki so bili nakupljeni po okoliščini po 6000 do 8000 dinarjev. Konje je kupoval izvoznik živine Karlo Drušković naravnost od kmetov.

* Bombni napad na stanovanje dr. Grosa v Daruvarju. Te dni okrog 11 zvečer je bila ekod okno vržena bomba v stanovanje dr. Ote Grosa ravnatelja mestne delniške hranilnice in Daruvarske livarne železa. Bomba, ki je eksplodirala, je naredila veliko škodo v stanovanju. Kr. sreči dr. Grosa in njegove žene takrat ni bilo doma in tako ni bilo človeških žrtve. Doselej policija še ni mogla ugotoviti vzroke tega napada.

* Strela ga je ubila. Nad Varaždom in velikim delom Hrvatske Zagorja je preteklo sredo divjalo hudo neurje. Padala je tudi toča. Neki 15-letni deček iz vasi Retno je šel proti domu, ko ga je dohitelo neurje. Htel je pod bližnje drevo, da bi ga dež preveč ne zmočil. Pri trenutku nato pa je v drevo udarila strela in ubila dečka.

* Alkohol ga je spravil v smrt. Na kolodvoru v Pradunovcih je nesrečni alkohol spet zahteval svoj žrtv. Delavec Andija Čavojda iz slavonske vasi Granice je bil čisto udan alkoholu. V popoldni depresiji zaradi čezmernega uživanja alkohola se je vrnil pod lokomotivo, ki ga je seveda razmesarila. Nesrečni delavec je zapustil siromašno šeno in dva nepreskrbljena otroka.

* Boj med policisti in cigani pri Karlovcu. V okolici Karlovca so bili v zadnjem času zagrešeni številni vlomni. Največkrat je bilo vlomljeno pri vaskih trgovcih. Vsa poizvedovanja orožnikov po zločinih so bila brezuspešna. Te dni je prejela policija v Karlovcu, da sta bili v Bosiljevu in Belaju izropani dve trgovini. Ker je bila policija istočasno obveščena, da je neka ciganska tolpa v gozdu pri Karlovcu postavila svoj tabor, je policijski šef odredil preiskavo ciganskega tabora. Policijska patrulja deseti mož se je podala na pot, da preišče ciganski tabor. Ob štirih zjutraj so v gozdu »Skvorac« prišli do cigankinih šotorov. Policisti so takoj obkolili tabor, ki je šel dvaindvajset šotorov, in na dano znamenje vdrli v tabor. Ko so ciganski pei zavohali policiste, so takoj začeli lajati in zbudili cigane iz spanja. V taboru je nastala velika zmešajava. Moške, žene in otroci so tekali semtertja. Nekateri cigani so začeli iz pušk in samokresov streljati na policiste, ki so se morali kriti. Niso namreč takoj hoteli odgovoriti z ognjem, da ne bi zadeli žen in otrok. Ko so pa cigani čezdalje huje streljali, so bili policisti prisiljeni poslužiti se svojega orožja. Tako se je razvilo divje streljanje, ki je trajalo celo uro. Med streljanjem so cigani kar po vrsti pobegnili iz tabora, medtem ko so žene še naprej streljale na policiste. Zaradi premajhnega števila policistov se je vsem ciganom posrečilo pobegniti, prišli so samo 20-letnega Mirka Kovčiča. Pozneje so našli skritega v grmovju še nekega 15-letnega ciganskega fanta. Ko so vsi možje zbežali iz tabora, so ciganke nehale streljati in so se udale. Pri zasilnevanju je žena »ciganskega kralja« Josipa Kovčiča priznala, da so možje pri različnih vlomih nakradeno blago zakopali v gozdu, in je peljala po-

Ljubljana, 11. maja

Gledališče

Drama: Sobota, 11. maja: »Hamlet«. Izven. Goetovanje Zvonimirja Rogoza. — Nedelja, 12. maja: »Hamlet«. Izven. Goetovanje Zvonimirja Rogoza. — Ponedeljek, 13. maja: »Danes bomo tiči«. Izven. Goetovanje Zvonimirja Rogoza.

Opera: Sobota, 11. maja: »Kleopatra«. Kratka predstava. Premierski abonma. — Nedelja, 12. maja: »Modra roža«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 13. maja: »Madame Butterfly«. Izven. Goetovanje Vanje Leventove.

Radio Ljubljana

Sobota, 11. maja: 7 Jutranji pozdrav. — 7.05 Napovedi, poročila. — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 12.30 Poročila, objave. — 13 Napovedi. — 13.02 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 14 Poročila. — 17 Otroška ura: a) Manica Komanova kramlja z birmanci; b) Mita Sčeva igra na harmoniko. — 17.50 Pregled spreda. — 18 Za delopust igra radijski orkester. — 18.40 Pogovori s poslušalci. — 19 Napovedi, poročila. — 19.20 Nac. ura. — 19.40 Objave. — 20 Zunanje-politični pregled (g. dr. Al. Kuhar). — 20.30 »Razburjenje na Olimpu«. — 21 Napovedi. — 22.15 Za dober konec tedna (radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 11. maja: Belgrad: 20.40 Zabavni koncert. — Zagreb: 20 Komorni koncert. — Bratislava: 20.15 Pisan večer. — Praga: 20.10 Smetanova simfon. pesnitev »Moja domovina«. — Sofija: 20 Ork. koncert. — Beromünster: 19.45 Pisan koncert. — Budimpešta: 22.10 Ciganski orkester. — Bukarešta: 20.15 Plesna glasba. — Stockholm-Hörby: 20.15 Kabaret. — Trst-Milan: 16.15 Klavir: 20.40 Donizettijeva opera »Ljubenzenski napoj«. — Rim-Bari: 22. Simf. koncert. — Florenca: 19.30 Pihala. — Sottens: 20 Vojaški večer.

Prireditve in zabave

Koncert italijanskega kulturnega inštituta. Italijanski kulturni inštitut vabi svoje člane na koncert violončelista Luigi Chiapparja, in pianistke Enrichetta Petacci, ki bo v torek, dne 14. t. m. ob 20.30 v Glasbeni Matici (Hubadova dvorana). Predvajala bosta skladbe skladateljev Verancinija. Beethovena, Rachmaninova, Malipiera tid.

Sestanki

F. O. Siska ima drevi ob poldevetih izredni sestanek za vse redno članstvo. Udeležba strogo obvezna zaradi okoliščin tekem!

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 8 zvečer do torka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Ulica 29, oktobra št. 7, telefon št. 41-52.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa (Dunajska) cesta 6; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

liciate v gozd, kjer so na dvajsetih krajih našli zakopano razno špecerjeko, manufakturno in drugo blago. Našli so tudi puške, samokrese in razstrelivo. Cigani so gotovo računali z dejstvom, da bodo nekega dne dobili obisk policije v gozdu in so vse potrebno ukrenili, da bi se mogli postaviti v bran. Žene niso moge povedati, kje je bilo najdeno blago ukradenko. Del blaga je bil last trgovca iz Bosiljeva. Vse žene in otroke, ki so jih policisti dobili v taboru so odgnali v policijske zapore v Karlovec. Orožniške postaje v okolici so dobile povelje, naj zasledujejo pobege cigane.

* 15-letni deček ubijalec. Pred okolišnim sodiščem v Petrinji se je te dni zagovarjal petnajstletni deček, ki je na paši v prepiru z nožem do emrti zabodel enako starega tovariša. Mladi ubijalec bo šel za pet let v pobiljevalnico.

* Pijani gost odgriznil gostilničarju uho. V Nijemcih pri Vinkovcih je 30-letni gostilničar Franjo Horvat ob polici, uri pozval goste, naj zapuste gostilnico. I. Brauchler ki je bil pijan, pa je navajal na gostilničarja in ga vrzel na tla. Pri tem je tudi sam padel na gostilničarja. Nekaj časa sta se rivala na tleh, naenkrat pa je Brauchler zagrabil gostilničarja z zobmi za desni uhelj in mu ga čisto odgriznil. Drugi dan je šel gostilničar osebno v Vinkovce na sodišče, kjer je naznanil Brauchlerja in s seboj prinesel kot »corpus delicti« odgriznjeni uhelj, zavil v robec.

* Sodni uradnik ponesrečil 135.000 din. Na okrajnem sodišču v Smederevu so odkrili veliko ponesrebo. Sodni uradnik Milojko Ilić je oškododal državno blagajno za 135.000 din. Ko so ga pozvali naj povrne škodo, je dal 50.000 din, tako da trpi državna blagajna še 85.000 din škode. Poleg tega so ugotovili, da je Ilić sprejemal denar za kolke, katerih pa ni kupil, marveč je denar pridržal za sebe.

* Obsojen lažni inženir. Sarajevsko okrajno sodišče je n. t. leto dni zapora obsodilo Mustafa Hadžimuratovića, ki se je predstavljaval kot inženir in je ogoljufal več Sarajevčanov.

»Za božjo voljo! — Svetovni tekači«

LJUBLJANA

Birmovanje v stolnici o binkoštih

Na binkoštno nedeljo je v stolnici zadnja maša za vernike sploh ob 8 zjutraj. Ob pol 9 je zadnje obhajilo vernikov. Nato se stolnica izprazni in ostane rezervirana le za birmance in botre. Ob 9 bo pontifikalna škofova maša. Po maši se ob 10 začne birmovanje. Botri naj počakajo z birmanci na svojih mestih v klopih in ob njih, da jih reditelji uvrste. Ko so otroci birmanci, gredo skozi zakristijska vrata ven in se, ko pozvonijo z zakristijskim zvonom, vrnejo v cerkev. Ko prejmejo zadnji blagoslov, gredo iz cerkve skozi stranska vrata (nasproti prižnice).

Ob 10 in pol 12 bosta pri stranskem oltarju dve tihi maši za birmance in botre, ki dotlej še niso bili pri maši.

Zadnji blagoslov se bo podelil dopoldne trikrat: ob 11, ob 12 in ob sklepu birmovanja.

Popoldne bodo v stolnici ob pol 3 slovesne večernice. Nato bo ob 3 birmovanje po gornjem redu. Zadnji blagoslov bo le ob sklepu. Po birmi bodo slovesne litanije.

Na binkoštni ponedeljek bo ob 10 pontifikalna maša. Po maši bo ob 11 začetek birmovanja. Zadnji blagoslov bo le ob sklepu. Popoldne ne bo birmovanja.

Opomba: Birmanci morajo imeti v rokah birmanski listek in trak. Pri delitvi birmo položi boter desno roko na desno ramo birmanca. Ko je ta birman, mu boter preveže čelo s trakom. Nato odda k oltarju sv. Reč. Telesa, kjer se birmancu odvzame trak in se mu s čela obriše krizma. Botri naj skrbijo, da prejmejo birmanci tudi zadnji blagoslov, ki spada k obredu birmo. Znamenje za blagoslov se bo dalo z zakristijskim zvonom.

MOŠKO PERILO PO MERI
ALOJZIJ POTRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠICEVA CESTA

I Vsak dan več šolske mladine v Jakopičevem paviljonu občuduje lepe slike Srečka Magoliča, med prvimi je bilo pa nekaj razredov meščanske šole Lichtenturnovega zavoda, licejske ljudske šole, I. in II. realne gimnazije ter gojenci Knobleharjevega zavoda. V nedeljo ob 11 bo pa razstava gotovo polna, ker bo po njej vodil sam jubilat Srečka Magoliča in razlagal slike ter povedal tudi marsikaj poučnega in zabavnega, kako so slike nastale.

I Maša za turiste in izletnike bo jutri, na binkoštno nedeljo, v kapeli Vzajemne zavarovalnice dvakrat: ob 5 in 6.20 zjutraj. Na binkoštni ponedeljek pa ob 6.20 zjutraj.

I Popoldanski izlet Stolne prosvete, nameravan za binkoštni ponedeljek, se preloži na poznejši čas.

I Prostovoljna gasilska četa Ljubljana — mesto vabi ženstvo, da se prijavi v nižji samarijanski tečaj, katerega priredi gasilska župa. Prijave se sprejemajo in informacije se daje v četni sobi na Krekovem trgu — Mestni dom.

I Rezervnim oficirjem sporočamo, da smo predložili pristojni vojaški oblasti seznam vseh onih gg. rez. oficirjev, naših članov, ki so pri pododboru naročili in že plačali kovčeg, da jim tega ni treba prirediti na pregled. Na osmiški pole, katero mora pri pregledu veak oddati, pripišete poleg imena, čina in bivališča še, da ste nabavili kovčeg pri pododboru Udruženja. Torbo in ostalo opremo prinesite vsi na pregled. Uprava pododboru Ljubljana.

Obiščite razstavo Magoličevih slik v Jakopičevem paviljonu
Odperta od 8 dopoldne do 6 zvečer.

I Razstava Elde Piščančeve v »Galeriji Ober-snel«. Na binkoštno nedeljo nam bo galerija Ober-snel na Gosposvetski cesti 3, spet nudila lepe prireditve. Ob pol 11 bo odperta razstava akademske slikarice Elde Piščančeve, ki se bo do pot predstavlja občinstvu s približno 40 deli (olja, monotypije in akvareli). Elda Piščančeva, kateri je vcepil ljubezen do slikarstva naš mojster R. Jakopič, je študirala slikarstvo na akademiji v Firenci ter se pozneje izpopolnjevala v Parizu. Po končanih študijah je službovala kot profesorica risanja v Ljubljani. Umetnica razstavlja to pot prvič samostojno. Tako domača kakor tudi tuja kritika se je vedno pohvalno izrekla o delih nadarjene umetnice. Piščančeva, ki je močna in barvi in kompoziciji, je izvršila do danes tudi nekaj večjih del »Križev pot v Hramu pri Dobrni«, gledališki začetek za dvorano v Hrastniku. Razstava bo odperta od 12. do 23. maja in jo prav toplo priporočamo ljubiteljem lepe umetnosti. Vstop je prost.

I Prosvetno društvo Trnovo sporoča vsemu članstvu, da je umrl član g. Janez Šušteršič. Pogreb blagoga pokojnika bo v soboto 11. maja ob 16 izpred hiše Žalosti Cesta na Loko 19. Vljudo vabimo, da se pogreba v polnem številu udeležite. — Odbor.

I Idrijski krožek priredi jutri, na binkoštno nedeljo, izlet v Stično k rojaku Vidmarju. Ogled zanimivosti stiškega samostana. Odhod z vlakom ob 8 zjutraj. Vabljeni vsi rojaki in prijatelji.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

I Damske pomašne plašče, kostume in obleke vam po meri najbolje izdelata t. Goričar sv. Petra cesta. Na zalogi velika izbira štof volnene in svilene blaga.

I V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri franciškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Star-em trgu. Samo kvalitetna optika.

I Goštilna Martinc, Zg. Siska, tel.41-88. Za binkošti pečene piške in igranil Izbrana vinal Oba dneva koncerti!

I Opeklina je podlegla. Prevzitarica Ana Pajž z Resljeve ceste je te dni na svojem skromnem stanovanju imela opravka pri štedilniku. Ko je odprla vrata štedilnika, da bi naložila drva, je živnil iz štedilnika velik plamen, ki je zajel obleko. Pajževa je bila v nekaj trenutkih vsa v ognju, ker se je ožen po obleki naglo širil. Pričela je klicati na pomoč, nakar so prihтели sosedje, ki so pogasili plamene na obleki ter poklicali reševalce, ki so ponesrečenko odpeljali v bolnišnico. Tam so se zdravniki trudili, da bi rešili starki življenje, toda opeklina po vsem životu so bile take, da jim je Pajževa podlegla.

Premiera »Ninočka« z Greto Garbo v glavni vlogi v kinu Unionu

Ze dve leti ni videla publika nobenega novega filma z Greto Garbo, vsled česar je povsem umljivo, da je kino Union prav zelo ustregel ljubljanski kinopubliko, da se je tako hitro zavezal za premiero najnovejšega Garbo-filma »NINOČKA«. Zanimanje za ta film je med občinstvom večje od vseh Gretinih dosedanjih filmov, ker bo nastopila Greta Garbo v tem filmu prvič v povsem novi vlogi sijajne komedije. V »NINOČKI« se Greta Garbo prikratk živno smeje na ves glas. Zanimivo je, da srečamo v tej komediji po dolgem času popularnega komika Feliksa Bressarta, ki ga pozna naša publika iz nemških berlinskih filmov. Partner Grete Garbo je Melvyn Douglas v vlogi pariškega bonvivanta Leona.

Vsled izrednega zanimanja predvajamo še danes neprekinjeno zadnjikrat veliki glasbeni film: **Cvetje v maju** (Beli Jeanette Mc Donald in Nelson Eddy Jorgovan) Najlepe operne arije in divne ljubavne pesmi **Kino Sloga**, telefon 27-80. Danes ob 16, 19 in 21 ter v nedeljo dop. ob 10:30 po znižanih cenah

MARIBOR

Mariborčani

V sredo 15. maja ob 16 bomo sprejeli na kolodvoru hrvatske književnike, ki bodo priredili istega dne ob 20 v Narodnem gledališču svoj književni večer. S tem stopa za Ljubljano tudi Maribor v najožje stike z Zagrebom. Obisk hrvatskih književnikov naj bo manifestacija slovensko-hrvatskega prijateljstva, poglabitev medsebojnih stikov in uvrstitve novih vezi, ki baš v sedanjem času morajo tesno povezati Slovence, Hrvate in Srbe. Zato pozivamo vse Mariborčane, da se udeležijo sprejema na kolodvoru in zvečer literarnega večera v častnem številu.

Umetniški klub, Prosvetna zveza, Zveza kulturnih društev, Prosvetni odsek podzveze FO, Prosvetni odsek Sokola, Studijska knjižnica, Muzejsko društvo, Zgodovinsko društvo, Ljudska univerza, Narodno gledališče, Glasbena Matica, Pedagoška centrala, Pevska društva Maribor, Drava, Jadran, delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«.

* **m Vojni promet ob priliki birmo v stolnici.** Ob priliki birmovanja, ki se vrši jutri in v ponedeljek v stolnici, določa predstojništvo policije za dovoz in odvoz k stolni cerkvi sledeči cestno-policijski red: Iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz II. okraja levo od Aleksandrove ceste, iz III. okraja brez izjeme in iz IV. okraja desno od Samostanske ulice so določene za dovoz: Slovenska, Gosposka in Ulica 10. oktobra, za odvoz pa Gledališka ulica. — Iz II. okraja desno od Aleksandrove ceste, iz V. okraja brez izjeme in iz IV. okraja levo od Samostanske ulice je dovoz po Glavnem trgu in Stolni ulici, odvoz pa po Orožnovi ulici. Kot etajališče se ob tej priliki določajo za avtomobile in izvoščice desna stran Orožnove ulice proti Strosmajerjevi počenši pri vremenski hišici v parku; za zasebna vozila: desna stran Miklošičeve ulice proti Gospej-ni. Ob glavni fronti poslopja mestne hranilnice med Miklošičevo in Orožnovo ulico ne sme stati nobeno vozilo. Ta vojni red in določitev etajališč velja za vsa motorna vozila in za vozila s konjsko vprego.

m Nižje redove in tonzuro bo podelil na binkoštni ponedeljek med ev. mašo ob 6.30 prevz. knezoškof v etalnici gojencem bogoslovnega učilišča.

m Otvoritev kopališča na Mariborskem otoku. Z današnjim dnem se odpre kopališče na Mariborskem otoku. Kakor vsako leto bo tudi letos vozil avtobus na kopališče na otok.

m Drevi otvoritev Umetnostnega tedna. Danes zvečer ob 20 se pričenja III. Umetnostni teden z otvoritvijo razstave likovnih umetnikov v veliki dvorani Uniona Razstava bo odperta do 25. t. m. Letošnji Umetnostni teden naj bo dokaz, da slovenska umetnost in kultura na severni meji tudi v teh

Celjske novice

c Obrtniško društvo v Celju je imelo v sredo zvečer v celjskem Obrtnem domu svoje redno letno zborovanje. Vodil ga je podpredsednik g. Lečnik Anton. Iznajsko poročilo je podal g. Gorjup. Društvo v Celju šteje 154 članov. Blagajnik gospod Zohar je poročal, da je imelo društvo precej prometa in da ima 70.000 društvenega premoženja. Član nadzornega odbora g. Golobranc je predlagal razrešnico, ki jo je članstvo soglasno sprejelo. Najvažnejše vprašanje na zborovanju je bilo vprašanje nakupa obrtnega doma v Celju. Dom je sedaj last Zbornice za TOI. Obrtništvo pa zahteva, da se mu dom vrne. Vrednost obrtnega doma znaša okrog 700.000 din. Zbornica pa je prevzela dom z dolgom v znesku 280.000 din. Na zborovanju se je tudi razpravljalo o pristopu Obrtnega društva k združenju Celjskega razstava. Obrtniki so odklonili svoj pristop. Sklenjeno je bilo, naj v bodoče prirejajo obrtne razstave obrtniška združenja in društva. Pri tajnem glasovanju z listki je bil izvoljen nov odbor.

c Lep jubilej. Pred dnevi je obhajala na Lavi pri Celju 85letnico rojstva vdova po sodniškem pisarniškem ravnatelju Ivanu Berčič roj. Jeraj. Jubilatinja je bila dolga leta naročnica našega lista, dokler ji niso oči tako opešale, da ga ne more več brati. Zadnja leta jo je bolezen privezela na bolniško posteljo. Jubilatinja je velika dobrotnica, saj je že med vojno skrbela za ranjene vojake, po vojni pa je prispevala mnogo za cerkev in nabirala prispevke za potrebščine v cerkvi. Tako je jubilatinja tudi obnovila križ na novem kapucinskem mostu, katerega je Savinja ob povodnji odnesla z mostom vred. Naj jubilatintjo Bog nagradi za dobra dela z zdravjem!

c Iz vrst mizarskih pomočnikov. Mizarski pomočniki v Celju se upravičeno bore za povišanje plač. Nekateri trdijo, so pristale na 10% povišanje, pomočniki pa zahtevajo z ozirom na veliko draginjo povešanje 20%. Mizarsko podjetje Golob K. je prvo pokazalo največjo uvidevnost in zvišalo plače še za 10%. Upamo, da bodo tudi ostala mizarska podjetja sledila temu podjetju in ugodila delavskim zahtevam.

Od danes naprej zopet priljubljeni koncerti
vojaške godbe celjskega polka
v hotelu »Union« (Celjski dom)
Vstop prost!

c Iz pododboru Združenja rezervnih podčastnikov. Rezervne podčastnike celjskega vojnega okrožja opozarjamo na izjavo ministra vojske in mornarice deputaciji URP v Beogradu dne 14. aprila, da je v novem zakonu tudi člen, ki določa za rezervne podoficirje za časa vojaških vaj podoficirsko plačo. Prosvetni minister je ponovno odobril priznanje podoficirskih sol kot enake mali maturi, minister za narodno zdravje pa je odobril

rezervnim podoficirjem popust pri zdravljenju v bolnišnicah in zdraviliščih. Organizirane člane pozivamo, da čimprej nakažejo članarino ter sporoče točne podatke vojaške knjižice in priloge sliko. Združenje rezervnih podoficirjev v Celju.

c Povišanje plač v podjetju »Peti« v Radežah. Pred kratkim je oblast razpisala ponovno razpravo za povišanje plač v podjetju »Peti«, katerega lastniki so kavarnar Majcen iz Ljubljane, hotelir Juvancič iz Zidanega mosta, trgovec Černe iz Radež in ravn. »Pete« g. Coratta. Ženske, ki so bile doslej plačane v minimalni meri, ki znaša za to podjetje 2.50 din, bodo odslej plačane po 3 din na uro. Plače moških po 3.80 din na uro. Plače v akordu so bile zvišane za 10%, vendar mora za služek v akordu doseči navedene urne plače. V podjetju se bo odslej tudi izvajala socialna zakonodaja, to je plačevanje bolniškega tedna, orožnih vaj ter 50% za nadurno delo v režiji.

c V celjski bolnišnici je umrl 56letni zasebnik Oto Janič iz Celja v Gosposki ulici. Naj počiva v miru!

vpokojence Ivan Korošec iz Studencev. Imel je na glavi dve veliki rani. Poleg ranjenca je ležal okrvavljen žepni nož. Ker je bil Korošec močno poškodovan, ga niso mogli zaslišati. Reševalci so ga zapeljali v bolnišnico.

Gledališče
Sobota, 11. maja ob 20: »Kovarstvo in ljubezen.« Znižane cene. V korist Združenja gledaliških igralcev.
Nedelja, 12. maja ob 14 in 16: »V kraljestvu palčkov.« Priredi Zeneški krožek Jadran-Nanos. — Ob 20: »Cigan baron.« Znižane cene.

Poletni vozni red avtobusnega prometa Mestnih podjetij Maribor

Danes, v soboto, se začne pri Avtobusnem prometu Mestnih podjetij Maribor poletni vozni red. Spremembe napram sedaj veljavnemu zimskemu voznemu redu so sledeče:

Proga Kolodvor—Glavni trg—vojašnica kralja Petra—Delavska ulica—Belašnica cerkev: Vožnja je podaljšana zvečer vsak dan se z vozom ob 20.30 z Glavne-kolodvor v smeri Glavnega trga, tako da pride zadnji voz na kolodvor ob 21. V vsi vožnji ostalem je vojni red nespremenjen in ostane dotlej, dokler ne bodo obratovali na tej progi novi avtobusi.

Proga Pohorje: Avtobusi vozijo sedaj štirikrat dnevno samo do Vrazove ulice na Pohorje in ne do Device Marije v Brezju. Vodstvo mestnega avtobusnega prometa je bilo prisiljeno ukiniti vožnje do Device Marije v Brezju zaradi izredno slabega prometa in da varčuje z gorivom.

Proga Maribor—Tezno: Dnevno sta postavljena novi vožnji ob 18.40 in ob sobotah, nedeljah in cerkvenih praznikih ob 19.32 z Glavnega trga. V ostalem je vojni red nespremenjen.

Avtobusne vožnje na Mariborski otok so letos urejene tako, da vozijo na otok ob 1. do odvepa na otok in nazaj v mesto dnevno ob vsakem vremenu avtobusi trikrat dnevno, in sicer ob 8, 13 in ob 18 z Glavnega trga. Od odvepa na Mariborski otok nazaj v mesto pa ob 9.20, 13.20 in 18.20. V ostalem vožnje avtobusov na otok po voznem re. in po potrebi.

Proga Maribor—Slovenska Bistrica: Ob nedeljah in cerkvenih praznikih je pri vožnji ob 18.20 z Glavnega trga v Mariboru sprememba v tem, da vozi ta avtobus samo do Zgor. Polkave, od koder se takoj vrne v Maribor ob 19.10. V Slovensko Bistrico je uvedena ob nedeljah in cerkvenih praznikih nova vožnja z odhodom ob 11.30 z Glavnega trga.

Proga Maribor—Ptuj: Imata to spremembo pri vožnjah z jutranjim avtobusom, da odh. avtobus, tako iz Maribora kakor iz Ptuja 10 minut prej ko sedaj, t. j. iz Maribora ob 6.25 in iz Ptuja ob 6.25.

Proga Maribor—Selnica: Vožnja ob nedeljah in cerkvenih praznikih zvečer je sedaj ob 18.30 z Glavnega trga.

Proga Maribor—Sr. Martin: Ob nedeljah in praznikih odhaja avtobus zvečer ob 19 z Glavnega trga.

Proga Maribor—Radežanje—Pekre—Limbuš: Ob nedeljah in cerkvenih praznikih je uvedena nova vožnja ob 10 dopoldne in ob 20 zvečer, obakrat z odhodom avtobusa z Glavnega trga.

Proga Maribor—Pohorje—Sr. Arh: Avtobus voz vsako nedeljo in cerkveni prazniki, in sicer ob vsakem vremenu z Glavnega trga v Mariboru ob 6.30 in ob 17.10, in sicer do odvepa pod sv. Arhom. Od odvepa do Sv. Arha in Ruske koče je še 850 m neizgotovljena cesta. Hoja po tej cesti na je ahka; more pa se k Sv. Arhom od odvepa tudi po krajci, a strmejši poti. Od odvepa pod Sv. Arhom se vrača avtobus vsako nedeljo in vsak cerkveni praznik v Maribor ob vsakem vremenu ob 7.50 zjutraj in ob 18.50 zvečer. Za oba binkoštna praznika bo že vozil avtobus po prej omenjenem voznem redu in torej ni treba nobenih prijav za vožnje na Pohorje.

Na vseh ostalih progah in v vseh ostalih voznih časih, ki niso posebej omenjeni, ni sprememb.

— Pri lenivosti črev je blagodejno delujoče sredstvo naravna »Franz-Josefov« grenka voda, ki zmanjšuje težave, ker čisto že majhne količine dobro delujejo.

Reg. S. br. 15453 od 28. novembra 1935

I. jutomer
»Kadar se utrga oblake je naslov Zigonovi drami, ki prikazuje notranjo razvnanost malo-meščanstva. Dramo uprizori D. R. K. (Učiteljski zbor deške šole) iz Apač v nedeljo, dne 19. t. m. ob 4 popoldne. Čisti dobiček uprizoritve je namenjen razširitvi šolskega odra v Apačah. Pozivamo, da se občinstvo udeleži uprizoritve in s tem podpre delo obmejnega učiteljsstva. Predprodaja vstopnic v trgovini Sušec.
Jadrarno-letalska skupina aero-klubov v Ljubotomeru bo priredila dne 12. in 13. t. m. razstavo aero-modelov v meščanski šoli. Razstavljenih bo okrog 40—50 modelov letal, katere so zgradili agilni člani aero-kluba, ki se z neumorno delavnostjo in marljivostjo vedno vidneje uveljavlja na tem polju.

Najslavnejša med slavni — božanska **Greta Garbo** v svojem najnovejšem filmu po dolgih 2 letih — Nujno priporočamo: Nabavite si vstopnice v predprodaji, ker je zanimanje za ta film ogromno!
Kino Union 22-21

Ninočka

Melvyn Douglas, Felix Bressart, Ina Claire
Danes ob 16., 19. in 21 uri

Nova **Greta Garbo** se smeje in ves svet se smeje z njo. . . . Nova **Greta Garbo** je postala še lepša, mikavnejša v najnovejših toaletah po pariški modi. . . . Nova **Greta Garbo** prvič v lahki komediji, ljubi uživa in vsi bodo uživali z njo ki bodo videli njen najnovejši film . . .

Gospodarstvo

Dopolnitev uredbe o pobijanju draginje in o nadzorstvu nad cenami

V »Službenih novinah« z dne 9. maja je objavljena uredba o nadzorstvu na izvrševanje uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije in uredbe o kontroli cen. Člen 1. te uredbe določa: Vsi organi prvostopnih splošnih upravnih oblastev, državne krajevne policijske oblasti in organi žandarmerije, kakor tudi organi finančnih kontrol, trošarinski uslužbenci ter tržni nadzorniki morajo poleg kontrolnih organov po uredbi o kontroli cen izvrševati nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije ter uredbe o kontroli cen in morajo svoje prijave proti osebam, ki so se pregrešile proti predpisom navedenih uredb, predložiti oblastem, določenim v čl. 18 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Navedeni organi oblastev delajo disciplinske prestopke, če

z znanjem ne predložijo prijave proti takim osebam. Prijavo pa lahko predloži tudi vsaka zasebna oseba. Prijave v smislu tega člena so proste takse. Čl. 2 določa, da pripade prijavitniku, če se izreče v prijavljenem primeru pravnoveljavna razsodba, denarna nagrada. Nagrada prijavitniku znaša 20% od izrečene kazni, če znaša kazen do 500 din, 15%, če znaša kazen od 500 do 5000 din in 10%, če znaša kazen nad 5000 din.

Izvršne oblasti morajo po dobljeni razsodbi od vterjane kazni izplačati nagrado prijavitniku, ostanek denarne kazni pa poslati Drž. hip. banki za sklad za prehrano siromakov po čl. 22 uredbe o pobijanju draginje itd. Morajo pa o tem s posebnim aktom obvestiti ministra socialne politike in ljudskega zdravja, oddelek za socialno skrb. Uredba je že stopila v veljavo.

Naša rudarska in topilniška proizvodnja

V mesecu maju je znašala naša rudarska proizvodnja (v tonah) v oklepajih podatki za februar 1940: črni premog 40.108 (38.79), rjavi premog 442.139 (430.985), lignit 127.837 (134.497), železna ruda 55.792 (28.070), boksit 16.514 (9705), pitrit 11.722 (13.396), bakrena ruda 81.949 (77.410), svinčeno-cinkova ruda 73.095 (71.982), bakreni koncentrat 6627 (8316), cinkov koncentrat 4905 (4519), svinčni koncentrat 8127 (8046), kromov koncentrat 952 (916) ton.

Topilniška proizvodnja je dala: 6789 (6415) ton železa, 3783 (4644) ton bakra, 1523 (2149) ton svinca, 528 (562) ton cinka, 1039 (1034) ton elektrolitičnega bakra 94,7 (96,4) kg zlata in 659 (131,5) kg srebra.

Izvoz celuloznega lesa. Doslej smo izvažali celulozni les v obliki lesu ter v cepanicah, odslej pa bo mogoče izvoz celuloznega lesa samo v cepanicah.

Dovoljeno zvišanje cen. Kr. banska uprava je odobrila tvrdkam E. Zdošek, Sr. Jurij pri Celju, K. Počivalnik, Smartno ob Paki, Ed. Suppanz, d. z. o. z., Pristava, in Stanko Osel, Sr. Peter v Sav. dolini, zastopanim po združenju trgovcev v Celju, da smejo prodajati pšenično moko vojvodinske provenience s pribitkom 20%, zaokroženim na 5 par pri 1 kg, na dnevno borzno ceno pšenične moke št. 0, kakor notira na novosadski produkti borzi, oziroma s pribitkom 19% ob enakih pogojih za moko slavonske provenience in z znižanjem po 20 par pri 1 kg za moko št. 2 in po nadaljnjih 20 par za moko št. 5 oziroma 6 oziroma 7 na bazi označenih borznih cen za pšenično moko št. 0. Isti pribitek velja za ceno otrobov.

Borze

Dne 10. maja 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Danes nismo dobili nobenih tečajev iz Curiha. Tudi na naših borzih ni bilo uradnih tečajev kakor tudi ne tečajev v prostem prometu. Edino je bil objavljen uradni tečaj Newyorka kakor tudi tečaj Newyorka na svobodnem tržišču, ki pa je ostal neizpremenjen.

Pač pa se je promet nadalje razvijal v zasebnem kliringu. Tu so ostali tečaji marke neizpremenjeni, grški boni so v Zagrebu beležili 29 blago, v Beogradu 28—28.50. Nadalje je bilo v Beogradu nudena Solija po 97. Promet v zasebnem kliringu, predvsem v markah je znašal 4.790.000 din na belgrajski borzi, dočim je bil slabši na zagrebški borzi.

V efektih je bilo na belgrajski borzi 850.000 dinarjev prometa.

Devizni promet je znašal ta teden na ljubljanski borzi 14.381 milij. din v primeru iz 8243, 8306, 11.716 in 8736 milij. din v prejšnjih tednih.

KULTURNI OBZORNIK

Silvin Sardenko: Trojno klasje

Za binkošti je pesnik Silvin Sardenko izdal zopet nov zvezek svojih izbranih pesmi: »Polje« ter ga lepo vezanega s prvima dvema »Materic« in »Domu« izdal pod skupnim naslovom »Trojno klasje«. Tako vidimo, da so te izbrane pesmi prav za prav nova pesniška zbirka Silvine Sardenka, nove pesmi, ki doslej še niso bile objavljene, ki pa so poglavitno iz ene skupne zamisli treh najbližjih človeških stvari: Materice, Doma in Polja. Tako šele vsi trije zvezki skupaj daje pravo zbirko Trojno klasje, ki z letošnjimi binkoštnimi stopa na knjižni trg.

Pesnik sam je napisal vsej zbirki in vsaki posebej uvodno pesniško misel, ki je osnova za kompozicijo in smisel teh zvezkov izbranih pesmi. Ko danes samo naznanih to novo knjigo, ponatiskujemo te Sardenkove uvodne misli, ki označujejo vsebino in značaj celote in posameznih delov.

Uvod: »Spominjam se na prijetno neprijetni dogodek iz mladih let. Mati mi je prinesla v priložni gajbici za god obljubljeno in zaželeno ptico-peklo. Ko pa sem jo hotel izpustiti v stensko večjo kletko, mi je ptica ubežala iz nepredvidnih rok. V treh posameznih poletih je sedla najprej materi na glavo, potem na streho domače hiše, zatem je zletela preko dvorišča v zeleno polje. Ptica je pač ustvarjena, da se giblje v zračnih prostorih; zato ji je dal Stvarnik peresa in peruti, da jo dvigajo na višavo. — To je podoba moje pesmi v trojni zbirki. Kakor sproščena ptica se mi je pesem po isti poti in vrsti poklonila: Mater — Domu — Polju. Razmere so namreč nanesele tako, da so te izbrane pesmi izšle v treh posameznih zvezkih, preden so mogle biti sedaj kot celota povezane v skupni knjigi: Trojno klasje.«

Ljubljana — uradni tečaji:
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00

Ljubljana — zasebni kliring:
Berlin 1 marka 14.70— 14.90

Ljubljana — svobodno tržišče:
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 422.50—425.50

v Zagrebu 427 —430

v Beogradu 426 —427

Ljubljana. Državni papirji: 7% invest. pos. 95.75—97, agr. 51.25 denar, vojna škoda promptna 422.50—425.50, begl. obvez. 72.50—73.50, dalm. agr. 65—66, 8% Bler. pos. 98.50 blago, 7% Bler. pos. 89.75 blago, 7% pos. DHB 101 denar, 7% 94.50 bl. Delnice: NB 7900—8000, Trboveljska 240—245.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. pos. 96 do 98, vojna škoda promptna 427—430, begl. obvez. 74 blago, dalm. agr. 65 blago, 4% sev. agr. 51.50 blago, 8% Bler. pos. 98.50 blago, 7% Bler. pos. 90 blago, 7% pos. DHB 101 denar, 7% stab. pos. 95 blago. Delnice: NB 7900 denar, Priv. agr. banka 183 blago, Trboveljska 238—242 (236, 238), Gutmann 53 blago, Sladk. tov. Osijek 212 denar, Isis 31 denar.

Beograd. Drž. papirji. Vojna škoda promptna 426—427 (426.50, 426), begl. obvez. 73.50—73.75 (74), dalm. agr. 64—64.50 (64.50, 64), 6% šumske obveznice 63—65, 7% Bler. nos. (88), 7% posojilo DHB 101.50 denar.

Žitni trg

Novi Sad: Koruza: bai, bač. pariteta Indija 191—193, pariteta Vršac 190—192. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetij. pridelkov. V okraju Crnomelj, dne 4. maja t. l. Voli I. vrste 7—7.50, II. 6.50—7, III. 5.50—6 din, telice I. vrste 6.50—7, II. 6.50—6.75, krave I. vrste 6—6.75, II. 6—6.25, III. 5—5.50, teleta I. vrste 8—8.50, II. 7—8 din, prešči: špeharji 10 din, pršutarji 9 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso 12 din, svinjina 15 din, slanina 18 din, svinjska mast 22 din, surove kože: goveje 13 din, telceje 18 din, svinjske 7 din za 1 kg. — Pšenica 2.80, ječmen 2.75, rž 2.90, oves 2.75, koruza 2.20—2.30, fižol 7, krompir 1.75—2, seno 1.25—1.50, slama 0.60, pšenična moka 4.25 do 4.75, koruzna moka 3 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—4.50 din za 1, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5.50 din za 1 liter.

Jesenice, 4. maja. Moka — črna pšenična 4 dinarjev, bela pšenična 5, govedina 14—16, telatina 14—18, svinjina 16—20, ovčje meso 8—10, svinjska mast 20—21, sveža slanina 18, prekajana slanina 22, fižol od 7 do 10, suh grah 5.50—12, domača leča 10—12, krompir 1.75—2, sladko seno 1.25, pšenična slama 0.65, ječmen 3, ješprenj 4 din za kg. Mleko 2.25 za liter in jajca 1 din komad.

Uvod k delu »Materic«: »Komaj stopim iz zatohlega mesta in prašnega predmestja, že zagledam drago vas z ljubo cerkvico sv. Jurija na griču. Najrajši se ji približam pred praznikom, ob uri, kadar pritkava Gospodovemu dnevu. Tedaj se mi vzbuja v duši misel na vse lepo in blago, kar me je učila moja mati. Pri sreči mi je tako domače kakor da bi peli zvonovi tisto pesem, ki mi jo je pela mati ob zibelci. Zdaj in zdaj obstojim med pritkavanjem zvonov, da bi se duša napila in naučila domače pesmi, ki sem jo tako dolgo in tako težko pogrešal. Kar bojim se, da bo cerkovni prehitro stopil izpod zvonika, in zvonovi bodo utihnili in ne vem, kdaj jih bom spet slišal. Z velikim spoštovanjem in otroškim mislim krenem proti cerkvi in tudi ona, čutim, mi je vsa materinska. Prijetna čustva me navdajajo, med katerimi je vselej najtoplejše čustvo hvalečnosti — materic.

Uvod zbirki Domu: »Ne daleč od cerkve sv. Jurija stoji moja rojstna hiša. Pri Kačanju se je reklo včasih, preden je moj oče kupil koč in jo dvignil in razširil, kakršna je danes. Tudi dva kosta, ki ju je zasadih moj oče, še cveteta vsako pomlad in dajejo hladno senco vsako poletje. Pohleвно in nekako boječe gledajo okna na belo, nekdanj nazivno gladko, a danes razorno razzorano cesto. Levo in desno ob cesti pa stoji nove hiše z modernim licem da mi je skromnost in preprostost moje rojstne hiše še dražja. Samo vrt, ki se je včasih na dolgo in široko razprostiral zadaj za hišo do nekdanje akacije na polju, je sedaj skoraj ves okrnjen in zazidan. Redka jablana se je še ohranila izza davnih let in videti je, da je tudi njen sad jeseni že bolj pičel. Ob hiši ni več v poletnih dneh šumenja čebel z ajdovih njiv, ni več jadrnega poleta pisanih metuljev s cvetočih travnikov in tudi petja lahkokrilnih pevecov ni več slišati ob hiši. Narava se je umaknila omikanemu licu novonasteljene soseske. In mojemu sreči se je še bolj zatajilo po dragem davnem domu.«

Uvod zbirki Polju: »Polje, v kolikor se ne razteza približno hiš in cest, je še lepo, ravno in plodovito kakor včasih. Še poje v plodnih jutrih poljski pevec jutranjico in v poletnih ve-

Pester plavalni spored za poletno sezono

Ker je olimpijada v Helsinkih odpovedana, si je Italija nadela nalogo, da bo organizirala štiriboj najboljših plavalcev Italije, Nemčije, Jugoslavije in Madžarske. Tekmovanje naj bi se vršilo v Genovi. Italijanska plavalna zveza upa, da se ji bo organizacija teh tekem posrečila. Po lanskoletnih rezultatih na papirju lahko sklepamo, da bodo naši plavalci zavzeli drugo mesto, takoj za Nemčijo.

Koliko ugleda ima naš plavalni šport v inozemstvu, nam dokazuje to, da nas je Nemčija povabila že na gostovanje ob Vrbsko jezero. Tu se bodo 25. in 26. julija vršile velike svečanosti, na katerih naj bi nastopili naši plavalci v borbi z nemškimi. — Razen nemške ponudbe pa nas je tudi Italija povabila na meddržavno srečanje, koder pa bodo nastopile le dame. Srečanje se bo vršilo v Italiji, mesto pa še ni določeno. Kakor vse kaže, bo to v Trstu. — Slednjic se bodo naši fantje sestali še z Madžari. Do tega srečanja bi morali priti že lansko leto, a je bilo že odpovedano. Tekmovanje se bo vršilo v Szegedu. Madžarska in naša dekleta pa se bodo pomerile v vodah našega Jadrana.

Kakor je videti, je mednarodni program naših plavalcev zelo bogat. Sedaj je na klubih, ki imajo v svojih vrstah državne reprezentante, da te pripravijo na vsa ta težka srečanja. Na vodstvih teh klubov je, kakšne uspehe bomo dosegli in napovedanih srečanjih in kako bomo opravičili svoji sloves, ki ga uživamo po vsej Evropi.

Kakšne borbe čakajo kolesarje

Samo nekaj datumov naj povemo, v katerih bodo jugoslovanski kolesarski prvaki pomerili svoje moči z drugimi:

Od 23. do 29. maja bo velika kolesarska Balkanijada v Bukarešti. Čeprav je le malo čudno, da naša vrhovna zveza še nima podrobnih navodil iz Bukarešte, vemo le toliko, da bo poleg tekem tudi svečan sprejem, kongres balkanske federacije, sprejem v kraljevskem dvoru, nekaj izletov itd. — Na Balkanijado bodo prišli tudi Bolgari in Grki. Bolgari bodo nastopili s dvema moštvoma po štiri vozače, dočim bodo Grki in mi nastopili samo z eno ekipo s štirimi vozači. Tekme se bodo vršile na dirkališču, kar našim vozačem ne prija, kajti pri nas je le malo kolesarskih dirk na dirkališčih. V Romuniji pa so vse dirke na dirkališču.

9. junija bo juniorsko cestno prvenstvo na progi Zagreb—Jastrebarsko za jugoslovanskega drž. prvaka. Proga bo dolga 60 kilometrov.

Od 3. do 9. julija bo velika štiridnevna dirka okrog Madžarske. Proga bo dolga 871 km in bo razdeljena na 4 etape. Na tej tekmi bodo tekmovali poedinci in moštvo, ki bo sestavljeno iz treh vozačev in ene rezerve.

22. julija bo dirka okrog Vrbskega jezera. Proga bo dolga 160 km. Pot okrog jezera bo treba prevoziti štirikrat. Nemci so na to dirko povabili po dva vozača iz Madžarske, Bolgarije, Romunije, Grčije, Italije in Jugoslavije.

18. avgusta bo vsakoletno seniorsko državno prvenstvo na progi Zagreb—Ljubljana v dolžini 150 km. Letos bo cilj v Zagrebu.

Od 1. do 8. septembra pripravila Hrvatska kolesarska zveza sedemdnevno dirko okrog Hrvatske.

Poleg teh najvažnejših kolesarskih prireditvev pa je še mnogo drugih, katerih se bodo udeleževali naši kolesarji.

Športni drobiž

Hrvatsko nogometno zastopstvo, ki bo igralo za binkošti v Bratislavi, je sestavljeno takole: Urh, Šuprina, Gušić, Pajević, Pukšec, Jutt, Zeland, Bradaška, Pavletić, Jazbec in Solerti. — To je drugo moštvo nogometašev hrv. banovine.

Na vnebohod je zagrebški Železničar igral na Sušaku proti domačemu moštvo »Orientac« in ga premagal s 3:2.

Za binkošti bodo nekateri madžarski klubi igrali tudi v Jugoslaviji. Kot je do sedaj znano, bo prišel igrat k nam budimpeštanski Elektromoš in še en klub iz Pečuha.

Kot že najavljen, bo ta nedelja za nogometne prijatelje precej razburljiva. V ožjem državnem tekmovalstvu se bodo sestali veliki nasprotniki, ki bodo skušali zapisati točke v

svojo korist. Najbolj ogorčena bo vsekakor tekma med zagrebškim Gradjskim in Hajdukom iz Splita. Tekma bo na vročih splitskih tleh. Ako bo še v tej tekmi Gradjski podlegel, mu ne preostane več mnogo nad za naslov državnega prvaka. — V Beogradu se bosta srečala domača rivala BSK in Jugoslavija. — V Zagrebu pa domači HASK in sarajevska Slavija.

Predsednik ameriškega olimpijskega odbora Brundage je izjavil, da bodo Amerikanci, kljub temu da je olimpijada v Helsinkih dokončno odpovedana, izvedli izbirna tekmovanja na olimpijado. To je bilo sklenjeno v sporazumu z ameriško atletsko zvezo v namenu, da se da prilike onim atletom, ki so ves svoj čas posvetili treningom, da pokažejo kaj so dosegli.

V Istanbulu gradijo sedaj veliko športno dvorano, ki bo lahko sprejela pod svojo streho 7000 gledalcev. Istočasno grade tudi sodoben stadion za atletiko, ki bo pa sprejel lahko 25.000 gledalcev. Poleg teh del pa v istem mestu grade še 4 manjše stadione. Tako torej skrbe v Turčiji za vzgojo športnega naraščaja.

Björn Borg odlični švedski plavalec je nastopil v Stockholmu. V borbi na 100 m prosto ga je premagal Per Olaf Olofson v času 1:00. Borg je odlični deček. Bil je kot prostovoljec na Finskem in šele pred kratkim se je vrnil domov. Ker je star šele 18 let, mora nadaljevati svoje študije in nadoknaditi vse ono kar je zamudil, ko je bil vojak. Povedal kamor gre mu je prijateljica angleška slovnica. Potem, ko bo položil vse izpite, bo pa prišel z rednimi treningi. In tako je prav: Najprej skrb za življenje, potem šele šport.

V lahkoatletskem tekmovalstvu v zaprti dvorani v Ameriki je bilo doseženih kar 13 svetovnih rekordov. To je bilo zaključno tekmovalje h koncu sezone. Presenetil je predvsem A. Blozis v metu krogla v 16.94 m; dalje Woodruff v metu na 800 m v času 1:47 in odlični časi G. Ricea v metu na 2 in 3 milje. Tu objavljamo vseh 13 rekordov:

400 m: J. Herbert 47.6 sek.; 440 jardov: J. Herbert 48.4 sek.; 600 jardov: J. Herbert 1:10.8; 800 m: J. Woodruff 1:47; 880 jardov: J. Woodruff 1:47.7; tričetrt milje: J. Borican 3:01.2; dve milji: G. Rice 8:56.2; tri milje: G. Rice 13:52.3; 700 jardov: Hürden: A. Tolmich 8.4 sek.; 4x440 jardov — štafeta: Univ. Newyork 3:15; 4x400 m — štafeta: Univ. Newyork 3:15; 4x220 jardov — štafeta: Univ. Newyork 1:27.7; met krogla: A. Blozis 16.94 metrov.

Bostonski marašonski tek v rekordnem času. V tradicionalnem marašonskem teknu bostonskega »Athletic Association« od Hopkintona do Bostona, katerega proga je merila 42 km, je uspešno G. Cooteu dosegel rekord časa 2:28.28.6. Dosedanji najboljši čas na tej progi je bil za 23.2 sek. slabši. J. Kelley je bil drugi pred Don Henickom, dočim je bil sedemdeset prvi na tej progi Clarence de Mar šel na 27. mestu.

Kakor poročajo, je na Portugalskem umrl doseganji zastopnik te države v mednarodnem olimpijskem odboru, grof Penha Garcia, star 69 let. Garcia je bil prej minister in strokovnjak za kolonialna vprašanja.

Belgijska kolesarska zveza je sklenila prijaviti udeležbo svojih vozačev za italijansko krožno vožnjo, ki bo od 19. maja do 6. junija. Za to tekmovalje so bili določeni naslednji vozači: Georg Christiaens, Romain Maes, Edouard De Caluwe in Hubert Deltour.

Italijani so nastopili zadnje nedelje proti Nemcem v sledeči postavi: Olivieri, Foni, Rava; Depettrini, Olmi, Campatelli; Biavati, Piola, Bertoni, Trevisan in Colaussi. — Nemci pa: Klodt, Bilmann, Janes; Kitzinger, Rodhe, Kupfer; Pesser, Urban, Binder, Hahemann, Lehner. Kot že znano so zmagali Italijani s pičlim rezultatom 3:2.

Državno prvenstvo v sabljanju

Državno prvenstvo v sabljanju za leto 1940, ki naj bi se vršilo že o binkošti, je preloženo na 29. in 30. junij Obseg tekmovalja bo takšen, kot ga bodo pač dovoljevale razmere. Državno prvenstvo je zamišljeno ne samo kot športna svečanost, temveč posebno kot izraz sodelovanja z našo vojsko in narodom, kot izraz skupnosti in edinstvi vse naše domovine.

niral več skladb in transkribicij za svoj inštrument.

Enrichetta Petacci pa je rojena v Carigradu, kjer je začela svoje študije; izpopolnila pa jih je v Rimu ter je zelo mlada diplomirala na akademiji sv. Cecilije. Nastopila je že v mnogih mestih v Italiji, pa tudi v večjih centrih v inozemstvu, deloma kot solista, deloma tudi kot spremljevalka, čemur se je posvetila od začetka svoje kariere. Priredila je že veliko koncertov z znanimi umetniki, posebno z violončelistom Luigiem Chiarappo, s katerim deluje že 11 let z velikim uspehom. Bila je v Švici in Nemčiji in je nedavno napravila veliko turnejo s prof. Chiarappo po Nemčiji. Koncertirala sta v Nürnbergu, Monakovem, Frankfurtu, Stuttgartu in sta povsod dosegla velike uspehe. Pri nas nastopita kot gosta v Zagrebu za italijansko kulturo v torek, 14. t. m.

Slomšek kot glasbenik

Poznavanje velikega in svetniškega škofa Slomška med njegovimi rojaki lepo napreduje. Letos je temu še posebno lepo služila publikacija, v kateri je dr. Tine Debeljak zbral najbolj značilne misli iz njegovih spisov v prvotni obliki in jih je luksuzno izdal pri založbi »Tabor«. Premalo pa naša javnost ve, da je bil Slomšek velik kot glasbenik. Cela vrsta njegovih pesmi živi in se poje med našim narodom. To stran Slomškovega kulturnega dela in poslanstva je sedaj posebej preučil prof. glasbe na bežigradski gimnaziji g. Luka Kramole in pripravila v zvezi z dobrodelno »materinsko proslavo« društva »Dom in šola« v gimnazijskem poslopiju proslavo Slomška kot glasbenika. Uvodno predavanje o tej temi ima g. prof. Kramole sam, nato pa sledi cela vrsta izključno Slomškovih pesmi. Prireditelj bo zato ne samo socialnega, ampak tudi visoko kulturnega pomena. Različne vrste gimnazijskega zbora bodo podajale pesmi in glasbo človeka, ki je bil obenem velik kulturni delavec, narodni buditelj, škof in svetnik. Obiščimo to važno prireditel, ki bo v torek 14. maja ob 8 zvečer v avli III. real. gimnazije za Bežigradom. Vstopnice imajo v predprodaji g. prof. Sivec Alojzij na gimnaziji.

Pred koncertom v Zavodu za italijansko kulturo

Dne 14. t. m. nastopita v Zavodu za italijansko kulturo priznana italijanska umetnika Luigi Chiarappa in Enrichetta Petacci. Luigi Chiarappa je bil rojen v Bariju in je eden najbolj poznanih italijanskih violončelistov ter je že 15 let solist slavnega orkestra Augusteo. Svoje glasbene študije je začel pod očetovim vodstvom. Potem je študiral pri mojstru Nigrini v Milanu, od koder je šel izpopolniti svoje študije k slavnemu violončelistu Grünfeldu v Berlin. Bil je že član več skupin komorne glasbe in je trenutno član »Quartetto Italiano«. V Italiji in inozemstvu je znan kot koncertnik in solist velikega slovesa ter je večkrat nastopil na samostojnih koncertih. Letos je že bil deležen trijumfalnih sprejemov in velikih uspehov naroda in tiska v Nemčiji. Sam je tudi skompo-

Andaluzijske binkošti

Nemara da ni lepšega in bolj mičnega obhajanja binkoštnih praznikov, kakor je binkoštno romanje Andaluzijcev k Madoni del Rocio.

Ze več stoletij so ljudje v Triani pri Sevilji na četrtek pred binkoštni praznik, veseli množici ljudstva. Vsi z ro na pročelje stare baročne cerkve San Hyacintho, kjer čaka godba v prazničnih uniformah. Na tisoče glasov zaori tedaj, ko se odpro vrata in se koj oglasi godba. Iz cerkve se počasi pripelje dvokolesni voz, ki sta vanj vprežena dva mogočna bika, ki sta jima jarma bogato okrašena. Pod srebrnim nehom voza je več stoletij staro, svetlomodro, svilen bannero v obliki svetinje z Murillovo sliko Matere božje, plavajoče na oblakih.

Procesija se začne razvijati. Na čelu je možki v sivi platneni obleki, na glavi pa ima črn, širok andaluzijski klobuk. Nosi velik lohen, ki z desnice udarja nanj, a z levega drži flauto in piska vanjo nežno melodijo. Pred vozom z Madono jezdijo številni mladeniči in mošje. Razoglavijo se in visoki, črni klobuk jim visi na roki. Čeprav sonce že močno pripeka, vendarle niso pokriti s klobukom, saj je zadaj Marija, ki jo morajo razoglaviti počastiti.

Prekrasni konji so arabske pasme. Jahača na noša s kratkim jopičem kroja bolero in rdečim svilnim pasom je jako lepa. Žene in hčere teh jahačev pa sedijo na mogočnih, okornih tovornih vozovih, ki sicer dan na dan prevažajo tovore iz pristanišča do carinarnice. Dasi so ti vozovi jako nerodni in nelepi, so zdaj vsi okrašeni z venci, prti in čipkami.

Tudi te vozove vlečejo biki, ki se jim lepo oskrbovana dlaka svetli na soncu. Njihova miloljubna, nekam častitljiva hoja ni kar nič podobna njihovim sorodnikom, bikom iz arene. V rokah žena šklopotajo kastanjete, ki so izrezljane iz lesa oljk in spremljajo vesele andaluzijske pesmi v čast Marije. Vse sedijo na zabojih in skrinjah, ki je v njih posteljnina za prenočišče, ko bodo šest dni na romanju, s seboj imajo pa tudi kuhinjsko posodo, pribore in živila.

Neskončno počasi se ta procesija pomika proti jugozahodu. Zdaj pa zdaj se ustavi v oljčnih gajih, da si ljudje privežejo dušo. Tisto popoldne pred binkoštni pridejo na cilj, k stari romarski kapeli sredi gor — blizu Atlantskega oceana. Na binkoštno nedeljo jutraj je v kapeli slovesna služba božja, so molitve in čiščenje podobe Matere božje v romarski kapeli. Popoldne je ljudska zabava, saj na španskem ni cerkvenega praznika, ki bi ne bil združen z veselico, in je ni veselice, ki bi ne bila hkrati tudi cerkven praznik. Zarana jutraj na binkoštni ponedeljek pa se procesija odpravi nazaj, kar traja spet tri dni in dve noči.

Pravi značaj romarske poti pa se najbolj izraža s skupino žena in deklet, ki so oblečene v črno obleko in jih do tal zakriva dolg, črn pajčolan. Ta skupina hodi za vozom z Marijino podobo in se z roko dotika voza. Te ženske so se kaj zaobljubile ali pa so si to hojo naložile za pokoro ali pa v zahvalo za uslišano molitev. In kar šest dni hodijo tako peš za vozom! Tu je spet vidno, kako sta si v Španiji živahna veselost in pobožna resnost blizu.

Iz Julijske Krajine

Ponesrečil se je kot letalec v Jugoslaviji. Pred leti je odšel v Jugoslavijo 24 letni Kamenšek Severin iz Ročinja. Ker ni mogel dobiti prave zaposlitve, se je posvetil letalstvu in stopil v vojaško službo. Kmalu se je razvil v izbornega letalca in dosegel čin podčastnika. Postal je znan po svojih drznih poletih in akrobacijah. Zdi se, da ga je ravno njegova samozvestna korajža zapeljala in ga pahnila v prezgodnji grob. V soboto, 4. maja je dobila njegova preizkušena mati v Ročinju žalostno brezjavno obvestilo, da se je njen sin prejšnji dan pri letalskih vajah smrtno ponesrečil. Naj Usmiljeni dodeli mir njegovi duši! Zaluzoji materi naše sozalje!

Rokoborna tekma s smrtnim izidom. Italijanska bokarska zveza je priredila v nedeljo, dne 5. maja v Gorici velike rokoborne tekme, ki so imele na programu šest parov boksarjev, diletantov in profesionistov, med njimi nekaj znanih imen. Za prireditelje je vladalo veliko zanimanje, saj ima ta šport veliko vnetih pristašev, čeprav ni prav nič ljubezniv in za mnoge tudi ne zelo okusen, ker podžiga le bolj grobe prvine naše bitosti. Dvorana goriškega gledališča, kjer se je borba razvijala, je bila natrpana. Najprej so nastopili trije pari diletantov. Za njimi je tekmovala prva dvojica profesionistov. Peta dvojica sta bila profesionista Punturi Salvator iz Rima in Disiot Narcizij, doma iz Istre v bližini Trsta. Slednji se baje v zadnjih dneh ni veliko vadil in je bil slabo utrjen za nevarni nastop. V začetku je napadel z veliko ogorčenostjo in je nasprotnik odnesel marsikako silno bunko. Toda hitro je upešal. Že v sedmem spopadu je kazal veliko utrjenost in je težko sopel. Nasprotnik je izbral položaj in bil po njem, kar so mu dale moči. Pri osmem spopadu se je Disiot že koj v začetku zaradi močnega udarca zrušil na tla. Težko se je dvignil, vendar je še naskočil. Ko ga je pa nasprotnik še enkrat udaril, je bil končan. Zgrudil se je in so ga morali odnesti z odra. Prihitieli so zdravniki in ugotovili, da je njegovo stanje skrajno nevarno. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer je zdravnik spoznal, da je vsaka pomoč brezuspešna: zaradi težkih udarcev mu je v glavi počila žilica in je nastopilo krvavenje v možganih. Po treh urah je nesrečni borec izdihnil. — Ko so odnesli ranjenega Disiota z bojišča, sta nastopila kot zadnja dvojica profesionista srednje teže Alojzij Mužina, doma iz Steverjana pri Gorici, in Viktor Livan iz Benetk. Mužina je Livana, ki je že starejši atlet — ima 36 let — z nekaj silnimi udarci tako pretresel, da je ves zmeden zbežal z mejdana.

Sladkor po L 3.80 kg. V Zadru, čigar ozemlje je carine prosto, prodajajo sladkor po L 3.80 kg. Če ga imajo še dovolj potem Zadržani lahko pijejo sladko kavico in prireajo sladke čajanke.

Iz starega kitajskega denarja bodo vlivali strelivo

Pred nekaj dnevi so v londonskem pristanišču stovorili z neke ladje 3696 vreč, v katerih je bilo na stotisoče starih kitajskih bakrenih novcev v skupni teži 216 ton. Ti kitajski novci vsebujejo 93% bakra in 7% cinka. Neka kitajska ladja jih je hotela pripeljati v Nemčijo, kjer so jih nameravali uporabiti v tovarnah za municijo. Toda britanska pomorska kontrola je vreče starega kitajskega denarja zaplenila kot vojno tihotapsko blago ter jih pripeljala v Anglijo. Tu čaka stare kitajske novce prav ista usoda, kakor bi jih doletela v Nemčiji. Prelili jih bodo v orožje in strelivo.

Četa koraka po zasneženem norveškem gozdu.

PRED VPLIVOM SONCA IN SVETLOBE

Za zelo občutljiv teint...

Orizol

SPECIALEN PUDER

kot dopolnjenje delovanja

Orizol-kreme

ki Vas je gotovo vedno zadovoljila!

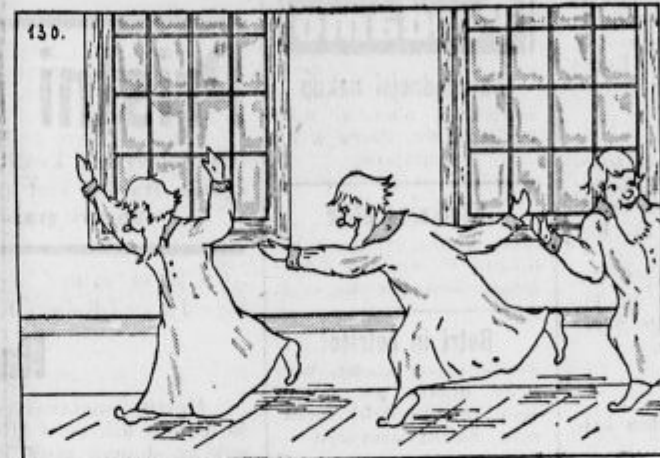
V VSEH SPECIALNIH TRGOVINAH!

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(129) Na temačnem hodniku so mrgoleli palčki v svojih nočnih srajčkih. Lunica je sijala skozi okna in svetila dovolj, da je Ančka lahko vse razločila. Nekaj palčkov je držalo na oglih veliko ruho, drugi so pa nekoga lovili.

(130) Ko je Ančka bolje pogledala, je videla, da je palček, ki ga lovijo, Poniglavček. Prvi je za njim tekla Radoznalček, ki se je gotovo hotel maščevati nad Poniglavčkom. Ančka je imela res dobro opazovalnico: nihče je ni videl, ona pa vse.

Ribnica

Pretekli ponedeljek, dne 6. maja, je praznoval 50 letnico svojega rojstva bivši ribniški organist g. Lojze Pucelj. Lojze je pristna ribniška korenina, čeprav je majhen in droben, pa iz njega kar žari ribniška šegavost, ki je tudi pokojnega vladiko Jegliča spravila do priscrčnega smeha. Lojze je končal orglarsko šolo v Ljubljani in prišel za organista v Ribnico, potem, ko je služil nekaj časa v Ajdovcu v Suhi Krajini, pa v svojem rojstnem kraju Sodražici, kjer ga je zatekla minula svetovna vojna. Potem, ko se je mučil pri konjih in topovih, kjer mu je njegov domači humor pomagal pretrpeti vse težave, je postal oficirski kuhar, ker na to umetnost se naš Lojze tudi spozna, kakor najboljši hotelski kuhinjski direktor. Kolikokrat nam je kahal žgance ali polento ali pa rižoto s polhi, ko smo na Veliki ali na Mali gori od večera do ranega jutra lovili to znamenito kranjsko žival. Da je svojo kuhinjo zabeljeval z dobrimi šalami in pripovedkami v ribniškem narodnem slogu in nam tako sijajno kratil čas, ni treba veliko poudarjati. Pač pa bo naše slovenske gospodinjice zanimalo, da zna Lojze kuhati pravo poslašico, namreč rižoto v vinski omaki; za recept naj se obrnejo kar k njemu. Težke ribniške orgle je Lojze obvladoval moistro. Tudi je večkrat sam pritrkoval na vse tri zvonove, kar je nekaj izrednega za tako šibkega človeka. Orli pred vojno pomnijo Lojzeta kot kuharja na orlovskih taborih v Brnu in v Pragi in tudi njegova slika nam je ohranjena s kuhovnico v roki. Orlom iz ribniške doline je bil takrat za potnega maršala in bilo je ravno takrat, ko je pokojnemu nadškofu moral praviti ribniške povesti v največjo zabavo vsemu ribniškemu vagonu. Juho je takrat skuhal v Pragi Lojze s pol pitanege vola in take močne juhe gotovo še niso nikoli jedli. Zdag gospodari Lojze v svoji lični hišici nasproti opekarne v Ribnici in je še bolj vesel in nagajiv, kakor v svojih mladih letih.

K jubileju pa Lojzetu, ki tudi »Slovenec« večkrat dopisuje, iskreno čestitamo!

Jesenica

Mladinska akademija. V ponedeljek, 13. maja ob 8 zvečer priredita Fantovski odesk in Dekliški krožek I. mladinsko akademijo. Nastopijo mladi, naraščaj, mladenke in gojenke. Na sporedu so proste vaje, gimnastične smuške vaje, na konju, mali harmonikarij. Nato se predvaja film »Mladinski tabor v Ljubljani«. Prijatelje mladine vabimo, da se številno odzovejo klicu jeseniške katoliške mladine na akademijo v Krekov dom.

Za binkoštno praznike predvaja Kino Krekov dom skupaj filma »Orlakove roke« in »Tarzan v harem«. Spored predstav v soboto ob 4 popoldne, ob pol 9 zvečer, v nedeljo ob 3 popoldne in ob pol 9 zvečer, v ponedeljek, 13. maja se predvaja samo ob 3 popoldne, večerni spored odpade radi »Mladinske akademije«. Za dodatek še odlični Fox tednik.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja II. razr. 40 kola dne 10. maja.

301.000 din št. 33023,
100.000 din št. 40029,
80.000 din št. 63056,
50.000 din št. 39474,
30.000 din št. 51102,
25.000 din št. 65385,
10.000 din št. 30174, 41366, 60062, 89465, 89585,
5.000 din št. 2848, 7795, 9871, 46875, 58928,
67223, 78923, 88256, 91044, 94288,
3.000 din št. 3848, 7923, 20861, 21778, 37750,
40917, 41297, 44305, 51345, 51731, 58338, 59788,
60529, 61465, 69882, 78610, 87907, 88606, 91240,
96043,
1.000 din št. 3996, 11655, 15363, 28608, 44058,
44310, 50862, 51492, 53772, 54212, 54365, 54982,
55287, 61186, 62987, 65502, 68363, 73173, 74466,
78778, 80255, 85453, 91526, 96536, 96946, 97369,
97660, 99253.

Nadalje je bilo izžrebanih še 1430 dobitkov po 600 dinarjev.

Zaradi telefoničnega sporočila eventualne pomete niso izključene.

Žrebanje III. razreda 40. kola bo dne 11. junija 1940.

Brežice

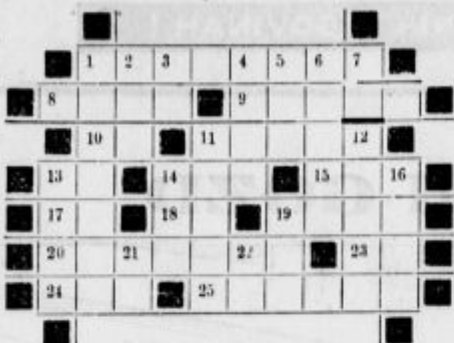
Kino program o binkoštnih praznikih. V soboto in nedeljo, 11. in 12. maja, bo predvajal Narodni kino lepo dramo o dekletu, ki se je zaradi ljubezni odpovedala bogastvu »Dekle iz Trsta«, v glavni vlogi Jean Crawford in Franchot Tone. Na binkoštni ponedeljek pa bo vrtel Narodni kino veseli film iz dunajskega življenja »Gospa milijonarka«, v glavni vlogi Friedel Czepa in Wolf Albach-Retty.

Nagradna križanka

Tvrde, ki žele delati reklamo zase po križankah, naj izroče svoja naročila en teden popreje v upravi »Slovenec«.

Rešitev križanke je treba poslati na upravo »Slovenec« pod značko »Križanka do četrtka prihodnjega tedna. — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno razdelili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoj.

BESEDE POMENIJO:

Vodoravno: 1. Neusmiljenost, izguba zupanja; 8. Moderna poučna zabava; 9. Ljubljanski kino; 10. Kemijska značka za prvo; 11. Krstno ime slavne filmske igralke; 13. Kazalni zaimek; 14. Reka v istoimenski nižini v severni Italiji; 15. Doba 17. Ač; 18. Ploskovna mera; 19. Sop slame; žita; 20. Bolezen, ki nastopi kot posledica uživanja preveč mesnih in nič rastlinskih jedi; 23. Osebnostni zaimek; 24. Prislov. dol. kraja; 25. Vrsta cigar.

Navpično: 1. Naslov filma z Greto Garbo, ki ga predvaja kino Union od danes naprej; 2. Prva številka; 3. Mo; 4. Sloviti romarski kraj pod Pireneji; 5. Osebnostni zaimek; 6. Nerazpoložen; 7. Kazalni zaimek; 11. Ime filmske igralke pod 1. vod; 12. Prijeten vonj; 13. Sorodnik; 14. Dvojica; 16. Egiptovsko živalsko božanstvo; 19. Spreglj glagol biti do 2. sk. množ.; 21. Enota električnega upora; 22. Nada.

Rešitev sobotne križanke.

Vodoravno: 1. Souvan (manufakturna trgovina v Ljubljani na Mestnem trgu); 7. Saten; 11. Ustoličiti; 13. Bled; 14. Coda; 15. SK; 16. Ohol; 18. So; 19. Sto; 20. Amen; 23. Laval; 25. Ro; 27. Etik; 29. Leva; 30. Dleto; 31. Občaj.

Navpično: 1. Sub; 2. Oslo; 3. Uteha; 4. Vodomjet; 5. Al; 6. Nič; 7. Sidol; 8. Ata; 9. Ti; 10. Nikolaj; 12. Cas; 15. Stava; 17. Leto; 19. Sveč; 20. Zrd; 22. Ni; 24. Ali; 26. Ol; 28. Ko.

Izrečani nagradenci:

Med rešili, ki so pravilno rešili sobotno križanko so bili izrečani:

Anka Čepinova, Klunova 7, Ljubljana, Moste.
Martin Trček, Zand. postaja, Puconci.
Mici Gorenc, Mali Podlog, p. Leskovec pri Krškem.
Marija Zajdno, Zetale.
Dobivala bodo 1 mesec »Slovenec« brezplačno.

Ekonomična vožnja

na tehnično najbolj izpolnjenih

DKW motociklih Model 1940

nudi užitek vsakemu še tako razvajenemu vozaču. — Zahtevajte prospekte pri zastopstvu DKW motociklov, Ljubljana, Miklošičeva cesta 30.

Mlinarji pozor!

Kompletno mlinsko napravo, z in brez pogonskega stroja in brez zgradbe kupim.

V poštev prihajajo samo naprave v dobrem stanju.

V ponudbi navesti, vse glavne dele, fabrikat, kdaj je mlin montiran in ostali opis strojev.

Ponudbe poslati na Oglasi zavod »FAMA«, Beograd, poštni predal 493 pod »Mlinski uredjaji«.

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

DRUGI DEL

Prvo poglavje.

Fritz, imenovan Frise-Poulet, kulturni šef.

Voz orožnikov glavnega urada se je ropotajoč prizibal na kmečko dvorišče in se ustavil. Gospodar Fourmauoir, župan iz Vendevresa, ki je vpravl krmil krave, je pokukal skozi vrata, zaklel, debelo pljunil in delal dalje, čakajoč, da ga pokličejo. Srce se mu je krčilo od bolečine, ko je videl, kako se divji Nemci kosatijo na njegovem vozu. Njegov voz je bil edini v vasi, potem ko je graščak, polkovnik Gaillard, prodal svoj voz prav vsaj pred svojo smrtjo. Ko bi ga bili Francozi vsaj zase pridržali, namesto da zdaj Nemci uganjajo neslanosti, da so vzmeti na vozu že nekoliko potrti. Njegova kočija, ki ga je toliko stala in je zbudila v kraju toliko zavijanja, je sedaj v rokah teh... Se enkrat jo je moral vsaj postrani pogledati. Tedaj je skočil pokoncu in ves vznemirjen hitro odšel. Dva zelenca, trije vojaki in trije vozniki so stopili z voza in zbirali prtljago, kakor da imajo namen tu ostati. Kaj se to pravi?

»Dobro dan, župan,« je dejal orožniški podoficer. Govoril je tako slabo francosko, da se je župan komaj vzdržal smeha.

»No,« je dejal župan.

»Tu vojak Fritz, kulturni šef; vojak Lang se bo nastanil pri kmetu Berthou in vojak Konrad pri Pikardu. Ukazujem, da se pokoravate.«

»Strela!« je goderjal Fourmauoir in stiskal pesti. »Jaz vam dam devet desetih vseh jajc, vi pa mi ne pustite mleka niti za moje otroke.«

PRED VSAKO GRADNJO

SE OBRNITE NA GRADBENO PODJETJE IN TEHNIČNO PISARNO

RAVNIKAR VLADIMIR

LJUBLJANA, LINHARTOVA 25

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Mlajšo frizerko sprejem v stalno službo. Komar Niko, frizer, Poljska cesta 13. (b)

Dva ključavničarja

dobro izveščana, takoj sprejme Ivan Triller — ključavničar in vodovodni instalater na Bledu. (b)

Denar

Dolg na Slovaškem Kdor je na Slovaškem dolžan, lahko plača pri nas. Mi gori zanj poravnamo. Vprašanja upravi »Slov.« pod »Slovaška« 6981. (a)

Prodamo

Najugodnejši nakup moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Kletke za ptice

lične, velika zaloga, v željeznini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Botri in botrice!

Sveže meso mladih kozličev dobite po solidni ceni pri Petriču, mesarja, Šolski dvored — Ljubljana. (i)

Za birmanska darila

priloga cenj. občinstvu čudno, okusno in sveže medene izdelke — Blaž Grah, medicar, Florijanska ulica 1. (i)

Darila za birmance

in birmance kakor ročne torbice, denarice, nogometne žoge, nahrbtnike itd., v veliki izbiri priporoča

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

(Pohištvo)

Razprodaja različnega pohištva se nadaljuje: Grad Pužino. Ugodne zveze z avtobusl.

Posedstva

Več gozdnih parcel

dobro zaraščenih, kakor tudi stavbne parcele ima naprodaj Lampič Janez, Dvori 7, p. St. Vid nad Ljubljano. (p)

2-3 stanovanjsko vilo

s trisobnimi stanovanji, najraje na Mirju ali blizu centra kupim. Posredovalci izključeni. — Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Proti gotovini 500« 7198. (p)

Pristni jabolčnik

znane izvrstne kvalitete okoli 35 hl ter tudi žganje franko klet (avtocesta) na prodaj pri »upravi graščine Podčetrtek«.

III-2, št. 50.780-40.

Ljubljana, 8. maja 1940.

Predmet: Robert Kollmannove ustanove.

Razpis

Mestno poglavarstvo razpisuje za leto 1940 36 ustanovnih mest »Robert Kollmannovih ustanov za slepce« po 1750 din na leto in 18 ustanovnih mest »Robert Kollmannovih ustanov za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgov. uslužbencev« po 3500 din na leto.

Pravico do »Ustanov za ubožne slepce« imajo ubožni slepci, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, ki pripada dravski banovini.

Pravico do »Ustanov za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev« imajo oni ubožni trgovski uslužbenci, ki so služili pri kakem ljubljanskem trgovskem podjetju in ki svojega uboštva niso sami zakrivali.

Pravico do podpor obeh ustanov imajo brez ozira na spol po splošnih predpisih, ki veljajo za ustanove, med drugimi prosilci:

a) predvsem sorodniki ustanovnika, b) v drugi vrsti uslužbenci ustanovnika, ki so bili na dan njegove smrti še v njegovi službi.

Podpore se bodo plačevale polletno. Prošnje je treba vložiti do 15. junija 1940 pri mestnem socialno-političnem uradu mestnega poglavarstva v Ljubljani.

Prošnjam je priložiti:

1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. dokazilo uboštva.

Prosilci za podporo »Ustanov za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev« morajo poleg tega priložiti dokazila, da so kot trgovski uslužbenci služili pri kakem ljubljanskem trgovskem podjetju.

Prosilci, ki so vložili prošnje pred tem razpisom, naj prošnje obnove v smislu pogojev tega razpisa.

Predsednik: dr. Adlešič I. r.

Vnajem

ISCEJO:

Pisarniške prostore (lokal ali samsko stanovanje) isčem v prometni ulici sredi mesta, po možnosti z večjim skladiščem. Prednost telefon ali možnost napeljave telefona. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nujna pisarna« 7094.

ODDAJO:

Lokal za obrtnika ali pisarno takoj oddam na Sv. Petra nasipu 29. — Istotam se odda velika, suha klet za skladišče sadja ali vina. (n)

Gostilniške prostore

na novo urejene, s stanovanjem, blizu Kamnika, oddam v najem. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Kavcije zmožen« 6983. (r)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje pri bežigradski gimnaziji oddam. Bogradska 8. (č)

Razno

Prvovrstna trajna moderne frizure, solidna postrežba in cene. Salon Kosec, Miklošičeva c. 18.

Botrac in botrom

se za birmo priporoča fotograf Mancini, Ljubljana, Vič. (r)

Gumbnice, gumbice, plise,

monograme, entel, ašur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Františkanska ulica

nasproti hotela Union

Vezanje perila, krasna predtiskana žen roč. dela

Ali res še nimate srečke državne razredne loterije?

Sporočite čimprej svoj naslov na navadni dopisnici

bihi srečo, bančni poslovalnici

BEZJAK

MARIBOR

Gospodsk. ulica 25.

Dobiva se v vseh apotekah in drogerijah.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

V petek 10. maja 1940 smo pokopali našo ljubo

mamo

Vsem, ki so se nas spomnili ob težki izgubi, izrekamo s tem najsrčnejšo zahvalo.

Maribor-Ljubljana, dne 11. maja 1940.

Gvidon Mazi, sin, in vsi ostali sorodniki

Kakšna nesreča je vojska.

Stara gospa Fourmauoir se je počutila, kakor bi z iglo prebadala njene oči, ker je bila že po naravi nagnjena k nežnosti.

»Ni slab človek,« je rekla nekoliko boječe.

»Molči, stara,« je mož zaukazal naglo. »Vsi tako govorijo, ko so se enkrat začeli biti. Prej bi morali na to misliti. Drugega za drugim primemo; morebiti so prav takšni kot mi, a ne vsi in ne popolnoma. Toda v tolpi je vse divje, na kmetih je...«

Težko se je bilo izraziti.

»Tale je iz Boches.«

»Tiho,« je pristavila žena vsa vznemirjena.

Boche se ni ob tem spotikal. Vzel je iz listnice sliko in jo navzočim ponujal. Gospa Fourmauoir jo je gledala, ne da bi si jo upala priti.

— Slika napravljala vtis dobre, prijazne in postrežljive žene,« je rekla. »Več, so tudi trije otroci enake starosti kot ti-le. Zet je na fronti. Nič ne vedo o njem.«

»Dobro je bili kulturni šef,« je besnel stari.

»Si videl njegove roke. Nikdar ni prijel za vile v vsem svojem življenju. In ta naj bi mi prišel ukazovati! Rečeš! Ne, kar iščeš, moraš računati, da boš vse zbral. O nesreča pa takak«

»Da, nesreča,« je Fritz živo. Privzdignil je svojo okroglo čepico; glava je bila čisto pobrita in zelo čudne oblike.

Otrok se je začel na skrivaj sramežljivo smejeti čudni obliki glave; tudi ostali trije otroci so se jeli na glas smejeti in se kar zvižali od prevelikega smeha ter niso znali pravočasno končati. Deklica je po kratkem premolu rekla:

»Mislim, da mu je ime Fritz. Odslej se bo imenoval Fritz-Putka (Poulet).«

Vsi so prestrašeni utihnili. Fritz-Poulet si je iz vsega srca prizadeval, da bi razumel, kar je rekla gospa Fourmauoir. Vendar se je žu-

Slika Vam dokazuje, da se lahko zelo hitro znebite mučitelja svojih nog.

V najbližji lekarni ali drogeriji kupite zavitek prave Soli sv. Roka.

Sol morate raztopiti (1 velika žlica) v lavorju tople vode, tako da dobite raztopino mlečne barve. V tej blagodejni raztopini držite noge vsaj 10 minut. To ponovite trikrat. Pravi čudež je, kako blagodejno deluje ta sol!

Vsebinsa kisika v Soli sv. Roka ozdravlja noge in daje mladeniško čilost. Žulji in trda koža se Vam bodo razmehčali, da jih boste lahko odstranili z roko. Po kopeli se boste počutili tako prijetno, da boste lahko plesali, se mnogo sprehajali in se ukvarjali s športom kolikor boste hoteli. Ne boste se utrujali. Sol svetega Roka Vas bo osvobodila ozeblin, oteklih členkov, ran na nogah, ki Vas ne bodo več pekle. Sol vpliva blagodejno in Vaše noge bodo vedno v dobrem stanju. Nikar ne čakajte, ampak kupite še danes zavojček prave Soli sv. Roka, ki stane din 9, 16 in 25 ter se dobi povsod. Verjemite, da ta denar ni zavržen in da bo Vam pripravil mnogo zadovoljnosti.

Dobiva se v vseh apotekah in drogerijah.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

V petek 10. maja 1940 smo pokopali našo ljubo

mamo

Vsem, ki so se nas spomnili ob težki izgubi, izrekamo s tem najsrčnejšo zahvalo.

Maribor-Ljubljana, dne 11. maja 1940.

Gvidon Mazi, sin, in vsi ostali sorodniki